

Pekka Kurenmaa

Arvi Kurenmaa Lapin sodassa 1944

Erään Paavolais-suvun perheen vanhempien tuntoja

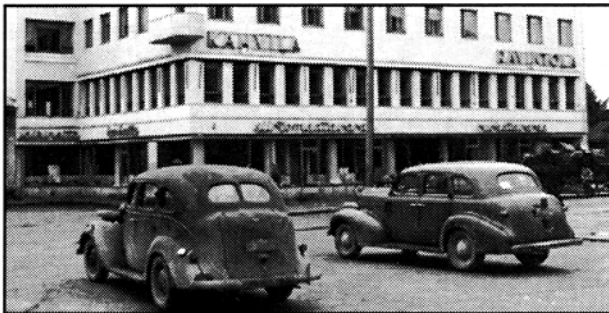
Syyskuun 2.päivänä 1944 oli Suomen Marsalkka Mannerheim, Tasavallan Presidentti, ilmoittanut kirjeitse valtakunnankansleri Adolf Hitlerille aikomuksesta johtaa maansa rauhaan.

Samana päivänä Eduskunta hyväksyi aselevon ennakoehdot ja pääministeri Antti Hackzell tiedotti tämän illalla radiopuheessaan Suomen kansalle. Saksan lähettiläälle ilmoitettiin välien katkaisemisesta ja vaadittiin Saksaa poistamaan joukkonsa Suomen alueelta syyskuun 15. päivään mennessä. Saksa oli jo huomattavasti aiemmin ryhtynyt laatimaan suunnitelmia Suomen sodasta luopumisen varalta.

Lutnantti **Olavi Paavolainen**, joka palveli Päämajan Tiedotusosastossa, pohdiskeli 2.9. aamuyöllä Mikkelissä: "Lähtevätkö saksalaiset hyvällä maasta? Jos lähtevät, hyökkäävätkö venäläiset tyhjälle tilalle? Ja entä rintama, rintama... Kuka haluaa lähteä vastaiskuun tai hyökkäykseen ensi yönä? Kuka haluaa kuolla edessä olevan kolmentoista päivän aikana? Joudummeko ehkä taistelemaan sekä saksalaisia että venäläisiä vastaan? Mikä vaarallinen aika nyt onkaan edessä!" (Sanomalehti Kalevan eripainos 1984).

Tauko Kuopion ratapihalla.

JR 33:n keskitysalueelta oli vain lyhyt matka Kajaaniin.

Syyskuun 4. päivänä Päämaja käski valmistautua pohjoisimman Lapin väestön evakuointiin, joka seuraavina päivinä alkoikin puoliksi Ruotsiin ja puoliksi Suomeen.

Akin Jalkaväkirykmentti 33 oli 5.-6.9. aikana saapunut rintamalta Värtsilään, jossa joukkojen kuormautuminen juniin alkoi 7. päivänä. Matka jatkui Kuopion kautta Kajaanista 10 km koilliseen Kuntalahauteen. Täällä joukot purettiin junista, majoitettiin teltoihin ja odoteltiin mitä tuleman piti, harjoiteltiinkin vastaisuuden varalle.

6. Divisioonan, johon Akinkin rykmentti nyt kuului, tehtävänä oli varmistaa kaikki Kajaanista, Sotkamosta ja Kuhmosta pohjoiseen johtavat tiet ja estää saksalaisten mahdolliset etenemisyrietykset etelään.

12.9.44

Rakas emäntäinen!

Olemme olleet uudessa talossamme jo muutamia päiviä ja asiat alkavat vähitellen tulla kuntoon. Saa nyt sitten nähdä, kuinka kauan saamme tässä asua. Sain ostetuksi hyvät nahkaiset ratsupaikat housuihini. Niitä on kyllä enemmän kuin vaikea saada, mutta minua onnisti tällä kerralla. Varani ovat nyt niin vähissä, että tarvitsisin n. 1000:- mk lisää tulakseni kunnollisesti toimeen.

Lähetäpä minulle yksi pari flanelialusvaatteita, sillä ilmat alkavat jo olla viileitä. Voikaapa nyt kaikki siellä oikein hyvin sekä olkaa terveitä ja iloisia!

Aki !

18.9.44

Olemme oleskelleet täällä Kajaanin lähetyksillä alun toista viikkoa ja kotiutuneekin aika tavalla, jopa siinä määrin, että täällä on näkynyt jo erinäisten naapurien vaimojakin, mm. Kiiverin. Meillä on nyt taas lähtö käsissä, päämäärä on vielä tuntematon.

Eilen pidin rykmentissäni paraatin kenttäjupalanpalveluksineen. Ensimmäisen kerran oli koko joukko koolla samalla paikalla. Se oli juhlallinen näkymä. Vakavamielinen ja harras tilaisuus, kuten aikakin, jota elämme.

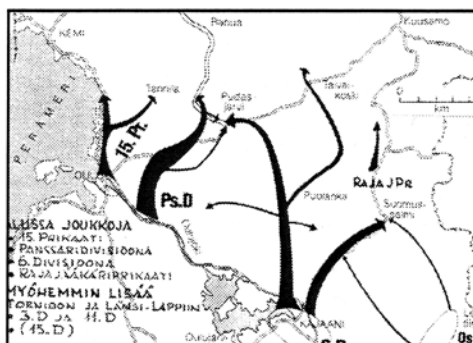
Mielemme ovat jännitystä täynnä, kuten Teidänkin siellä kotona, odotellessamme mitä lähin tule-

vaisuus tuo mukanaan. Mutta ei auta muu kuin pysyä rauhallisena ja kaikesta huolimatta luottaa tulevaisuuteen tietoisina siitä, että valtakunnan johto on kokeneissa ja taatuissa käsissä ja että se tekee kaiken sen, mikä tehtävissä on. Romanian aselepoehdot eivät ennusta mitään hyvää vaikkakin meidän asemamme on oleellisesti toinen kuin Romanian. Lähipäivät tuonevat jokseenkin suurella varmuudella valaistusta kohtaloomme.

Saksalaiselle 20. Vuoristoarmeijalle annettu määräaika 15.9. poistua maasta meni umpeen ja vetäytyessään aluksi Vienan-Karjalasta sekä Kuolan alueelta länteen venäläiset joukot seurasivat perässä aina Suomussalmelle, Juntusrantaan, Kuusamoon ja lopuksi marraskuussa Ivaloonkin asti.

Suomen valtuuskunta pääministeri Hackzellin johdolla oli Moskovassa neuvottelemassa rauhanehdoista. Neuvostoliiton ulkoministeri Molotov vaati välirauhanehtojen allekirjoittamista viivyttämättä. Muussa tapauksessa valtuuskunta saisi lähteä saman tien kotiin ja seurauksena olisi koko maan miehitys. **Niinpä valtuuskunta allekirjoitti sopimuksen 19.9.1944.** Sotakorvausten maksuaikaan saatiin vuoden pidennys samoin kuin armeijan rauhan ajan vahvuuteen supistamiselle lisää puoli kuukautta kahteen ja puoleen kuukauteen.

Eteneminen pohjoisen saksalaisten karkottamiseksi maasta alkoi 6. Divisioonan osalta 19.9. klo 9. kohti Puolankaa ja Pudasjärveä. Aluksi tapahtumat etenivät keskinäisessä yhteistoiminnassa tasa tasalta pohjoiseen. Suomalaiset pyrkivät näin saamaan aikaa evakointien suorittamiseen ja myös välttämään tappioita, saksalaiset taas vetäytyessään tuhosivat kaikki sillat. Nämä ns "syysmanööverit" jatkuivat jonkin aikaa kunnes Neuvostoliitto ryhtyi painostamaan Suomea todelliseen sodankäyntiin. Aamulla 28.9. tapahtuivatkin ensimmäiset aseelliset yhteenotot. Laajamittaiset taistelutoimet alkoivat kun suomalaiset joukot 1.10. nousivat maihin Tornion ulkosatamaan Röyttäen saksalaisten selustaan.

Suomalaisten eteneminen 29.9. - 1.10.1944 mennessä.

23.9.44

Paljon on tapahtunut siitä, kun viimeksi kirjoitin. Välirauhan ehdot ovat kovat, kuten odottaa sopikin. Pahinta on kuitenkin se, että useat kohdat ovat kovin pyöreästi sanottuja, joten jää vaikka kuinka paljon tulkinnan varaa, jota ryssä tietysti tunnetulla taidollaan ja häikäilemättömyydellään käyttää hyväkseen. Tulevaisuus näyttää, mihin suuntaan kehitys tästä lähtee kulkemaan. Meidän on vain odotettava ja säilytettävä päät kylminä.

Me olemme jatkuvasti liikkeessä pohjoista kohti. Ajamme perääntyviä saksalaisia takaa. Sen vuoksi on esim. postinkulku hyvin hankalaa, varsinkin kun saksalaiset hävittävät siltoja ym. Kyllä tämä rykmentti on tehnyt taivalta ja saa nähtävästi vielä tehdä oikein Porvoon mitalla.

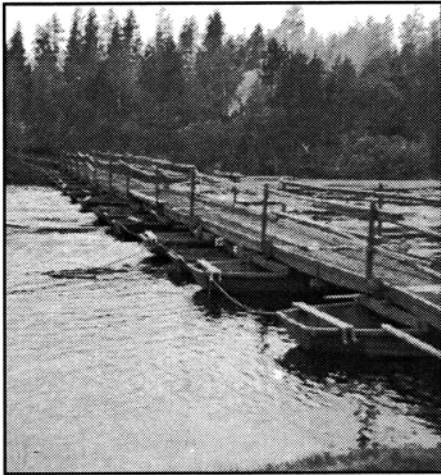
Arvaan, että Sinulla alkaa olla kova hinku takaisin Helsinkiin. Mielestäni ei kuitenkaan ole syytä siinä suhteessa erikoisemmin kiirehtiä. Antaahan tilanteen vielä vähän selvitä. Ehkäpä saat vielä maalta (Viitasaarelta) jotain hankittuakin tulevan talven varalle.

JR33:n katselmus ja kenttäjumalanpalvelus sekä paraati Kuluntalahdella 17.9.1944. Vastaanottokorokkeen etukulmauksessa on majuri V Kiiveri, joka myöhemmin kaatui.

JR 33 ylitti 28.9. Korpjoen, Puolangalta n 50 km pohjoiseen.

Korpijoen ylityksen yhteydessä oli kuormastoa varten rakennettava silta.

7.10.44

Olemme yhä lujasti menossa pohjoista kohti ja olemme jo niillä seuduilla, josta rykmenttini miehistö on kotoisin. Pieniä kahakoita on ollut, mutta suurempaan taisteluun emme toistaiseksi ole joutuneet. Kyllä saksalainen on täällä tehnyt pahaa jälkeä, kaikki sillat, rummut, puhelinyhteydet jne. ovat perusteellisesti hävitetyt. Taloja eivät toistaiseksi ole meidän suunnallamme polttaneet ja toivomme hartaasti, etteivät he sellaiseen ryhtyisikään, sillä kyllä näillä köyhillä ihmisparoilta on muutoinkin tarpeeksi tekemistä toimeen tullakseen, kun saavat jälleen tilaisuuden palata takaisin kotiseudulleen.

Niin, hävitykset ovat olleet niin perusteellisia, että meillä on ollut tavattomia vaikeuksia voitettavanamme päästäksemme eteenpäin. Sitä paitsi tavavan takaa menee joitakin miehiä miinoihin. Mutta eteenpäin mennään ja oikeastaan aika lujastikin. Yhteydet taaksepäin ovat huonot ja postinkulku hidasta. Niinpä tuorein sanomalehti, minkä olen nähnyt, on viime sunnuntainen ja nyt on jo lauantai-ilta. Älä siis ihmettele, jos kirjeet viipyvät.

Perhe jaksaa luullakseni hyvin, vai kuinka? Sain Marjalta joku päivä sitten erittäin pirteän ja hauskan kuvitetun kirjeen - paljon kiitoksia. Kirje osoitti mielestäni, ettei tytöltä suinkaan puutu älyn kipinää, eikä esitystaitoakaan. Kuvat olivat erinomaisia suorastaan. Minua oikein riipaisi sitä lukiessani, tuli niin ikävä teitä siellä.

Koko jätkärykmentti jaksaa täällä oivallisesti - tietäähän sen. Kun on nokka kotia kohti. Samoin minä henkilökohtaisesti olen kaikin puolin hyvässä kunnossa.

12.10.44

Sain eilen kirjeesi t.k. 5.päivältä, jossa mm. valitit, ettet ole saanut minulta kahteen viikkoon kirjettä? Kyllä minä olen ehkä vähän harvanlaisesti kirjoittanut, mutta viipyminen johtuu varmasti liikennevai-

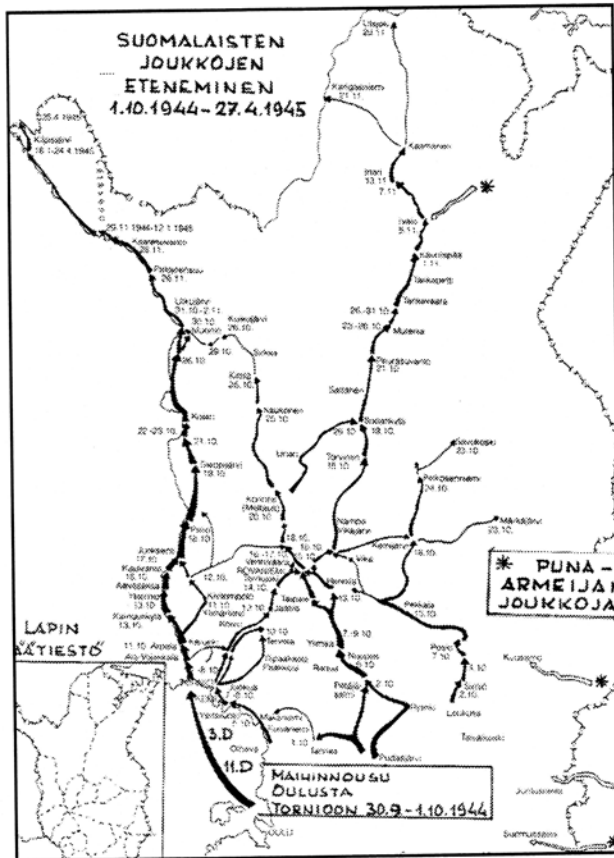
keuksista.

Kaikesta huolimatta etenemme ripeää vauhtia ja lähestymme etelästä Rovaniemeä. Viime päivinä meillä on ollut lujia taistelujakin. Olemme kärsineet melkoisia tappioitakin sekä miinoista, saksalaiset miinoittavat ja ansoittavat sikamaisesti kaikki paikat, että varsinaisissa taisteluissa. Mm. eilen kaatui majuri Veikko Kiiveri edetessään joukkonsa kärjessä. Se oli ankara isku koko rykmentille sekä minulle henkilökohtaisesti, sillä hän oli erittäin hyvä upseeri ja mitä parhain ihminen ja toveri. Häneltä jäi vaimo, 5 pientä lasta ja vanha äiti; perhe on tietääkseni aivan varaton, koti juuri evakuoitu ja omaisuus hajallaan mikä missäkin. Tosiaankin kova kohdalo, muuta ei voi sanoa. Sota vaatii uhriensa.

Kaikesta huolimatta menemme eteenpäin ja vapautamme Pohjolan. Olemmekin menneet lujaa kaikista vastuksista huolimatta. Mutta poikamme ovatkin saaneet kestää tavattomia ponnistuksia (saksalaiset tulppasivat vähä väliä tiensuunnan ja pakottivat näin suomalaiset jatkuvasti raskaisiin maastokoukkauksiin luiskahtaen moottoroituna sitten itse viime tingassa alta pois). Mieliala on kuitenkin hyvä, sillä onhan kysymyksessä oman kotiseudun vapauttaminen.

Pudasjärveltä koilliseen n 30 km Yli-Livossa oli 1.-2.10. ylitettävä Pärnänjoki ja edelleen runsaan 10 km:n päässä Rytingissä Livojoki. Aki nojaa jouluna 1943 I Pataljoonalta lahjaksi saamaansa keppiin. Taustalla näkyy muutamia miehiä ylittämässä vesistöä lautataravasta tehtyä "Ivarin pikasiltaa" pitkin.

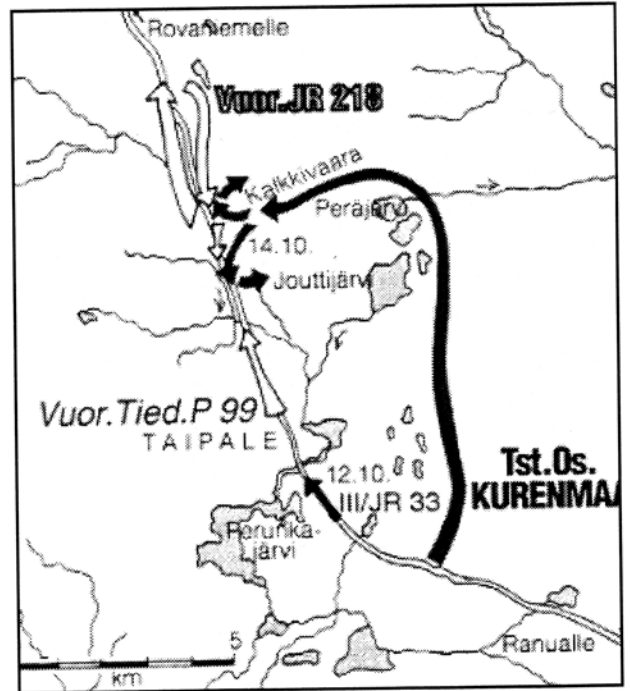
19.10.44

Pari päivää sitten sain kolme pakettiasi ja kirjeen samalla kertaa. Kaikki hyvässä kunnossa ja sisälls mainio. Parhaat kiitokseni!

Meillä oli hyvin kovia taisteluja ennen Rovaniemeä ja pärjäsimme melko hyvin (Taipaleen taistelu 12.-14.10.). Miehet ja hevoset ovat saaneet kärkeä tavattomia rasituksia, mutta ainakin toistaisesti on vielä kaikki hyvin.

Rovaniemen ovat saksalaiset tuhonneet melko perusteellisesti. Tavattomia aineellisia arvoja on hävitetty ja suurimmaksi osaksi sellaisia, joilla ei ole pienintäkään sotilaallista merkitystä. Hävitystä hävityksen vuosi: Kirkko poltettu perustuksiaan myöten, hyppyrimäki räjäytetty, köyhien ihmisten mökit ja viljat pelloilla poltettu jne. Aivan kuin raakalaiset ja kuitenkin saksalaisten pitäisi olla kulttuurikansaa. Menee vuosia ennen kuin näillä main ihmiset pääsevät edes välttävästi elämään ja elinkeinoaan harjoittamaan. Viha ja katkeruus entisiä aseveljiä kohtaan kasvaa päivä päivältä. Yksi on kuitenkin varmaa: viimeisetkin sympatian jätteet saksalaisia kohtaan häviävät täten täydellisesti. Saksalaiset ovat jälleen, kuten aina ennenkin, osoittautuneet huonoiksi psykologeiksi. Heillä ei tosiaankaan luulisi olevan varaa tuollaiseen.

Nyt jatkuu taas matka kohti pohjoista Petsamon tietä. Saa nyt nähdä, vieläkö saksalaiset asettu-

Taipaleen kylän eteläpuoleisessa järvikapeikossa pysähtyi JR 33:n kärjessä edennyttä III Pataljoona saksalaisten varustettuun puolustusasemaan. Rintamahyökkäys ei tullut kysymykseen ja niinpä muu rykmentti aloitti erittäin vaivalloisen koukkauksen suomastossa tien itäpuolitse. Pimeyden tullessa peitti maiseman paksu syksysumu ja esti kaiken näkyvyyden. Yksiköt pysyivät koossa vain koska aina takana tuleva mies piti edellä olevan vyöstä kiinni. Näin saavutettiin Rovaniemen tie ja katkaistiin saksalaisten yhteydet. Saksalaisten apuvoimat pohjoisesta saapuivat moottoroituina nopeasti eikä rykmentti ampumatarvikkeiden hiipuessa kyennyt pitämään tietä poikki. Saksalainen tiedustelupataljoona pääsi motista. Taisteluun liittyy episodi, jota rykmentissä ei tuolloin tiedetty. Eräs rykmentin upseeri oli loikannut saksalaisten puolelle ja kertonut koukkauksesta, jolloin he järjestivät suuren väijytyksen tuhotakseen koukkausosaston alkupään sen saapuessa tielle. Saksalaisten ylempi komentaja käski kuitenkin kaikesta huolimatta Vuoristojääkärirykmentin Rovaniemelle ja JR 33 välttyi ansalta.

vat lujempaan vastarintaan, vai joko he marssivat rajojemme ulkopuolelle.

Jokohan te olette muuttaneet? Pyydän Sinua lähettämään flanellialusvaateparin ja turkin, sillä ilmat saattavat kylmetä milloin tahansa ja matkakin käy kohti pohjoisnapaa!

22.10.44

Tänään näimme ensimmäiset tunturit (Pyhätunturi)!

Niin ylhäällä jo olemme ja yhäti jatkuu matkamme. Tänäpä oli kirkas ja aurinkoinen, komea syksypäivä ja melko kirpeä pakkane. Hyvä marssikeli pitkän sade- ja liejukauden jälkeen. Alamme kaivata talvi-varusteita. Saa nähdä, koska saamme sellaisia, sillä kuljetusvaikeudet ovat tavattoman suuret. Sen huomaa ehkä selvimmin postin kulusta.

Nekin vähät ihmisasumukset, mitä täällä on ollut, ovat saksalaiset polttaneet, joten meidän on turvauduttava yksinomaan telttamajoitukseen.

Jos ja kun muutat Helsinkiin, niin voisit käyttää päällystakkini ja lippalakkini räätälässä; arvo-merkit olisi näes uusittava siltä varalta, että joskus pääsisin siellä käymään.

27.10.44

Jos siis kaikki on sujunut suunnitelmiesi mukaan, lähette tänään matkalle Helsinkiin, kuten kirjoitit. Muistapa silloin ensi töiksesi käydä ilmoittamassa Suojeluskuntapiirin rahastonhoitajalle, ettei enää lähetä palkkaani Viitasaarelle. Olen tästä jo aikaisemmin kirjoittanut Sinulle, mutta se meni Viitasaaren osoitteella, joten voi kulua aikaa, ennen kuin saat sen käsiisi. Samasta syystä lähetän tämän mukana vielä pari valtakirjaa käytettäväksesi.

Meidänkin kohdaltamme tapahtuu näinä päivinä paljon muutoksia, jotka liittyvät armeijan rauhankannalle asettamiseen. Sen vuoksi on esim. pakkettien lähettäminen tarpeetonta tässä vaiheessa, koska en tiedä, mihin lopulta joudun ja perilletulokin saattaa olla epävarmaa.

Sitten vielä eräs uutinen. Sain eilen I luokan vapaudenristin. Se on oikein sellainen kaulassa kannettava kaunis koristus. Se varmaankin ilahuttaa Sinuakin, vaikkakaan en oikein ole selvillä, mistä ansioista se nyt tuli. Kuten huomaat, on minua muistettu kovasti tämän sodan aikana!

Rovaniemen jälkeen JR 33 ei enää osallistunut varsinaiseen taistelutoimintaan, vaan joutui marssiin Ryhmä Laguksen 2. portaassa Jäämeren tietä pohjoiseen aina Sodankylän Askaan (15 km etelään Sodankylästä) saakka. Täällä vaiheessa tuli käsky reserviläisten kotiuttamisesta; sotaa jäivät jatkamaan vain nuoret varusmiesikäluokan miehistä muodostetut yksiköt.

2.11.44

Vihdoinkin olemme kääntyneet etelää kohti! Kohti kotiuttamista! Pojat ovat tietysti ylen hyvillään koska "siviili hämmöttää", vaikka tulevaisuus monelle on hyvinkin hämärän peitossa. Vaikka niinhän se on koko kansammekin tulevaisuuden laita, kukaan ei tiedä, mitä huomispäivä tuo tullessaan.

Minulla on luonnollisesti aika haikea mieli, sillä olenhan ehtinyt kiintymään tähän "jätkärykmenttiin" varsin lujasti. Omasta tulevasta kohtalostani minulla ei ole harmaata aavistustakaan. Tietysti kotiuttamistouhut vievät oman aikansa, mutta mitäsitten seuraa, on täysin hämärän peitossa.

Te olette nyt olleet jo muutaman päivän Helsingissä ja luulen, että olette jo kotiutuneetkin. Toivon kuitenkin, että minut sijoitettaisiin jonnekin muualle, sellaiseen paikkaan, jonne saisin teidätkin luokseni.

Toivoisin hartaasti, että kirjoittaisit minulle useasti, vaikkapa pari riviä joka päivä. Täällä rupeaa tuntemaan itsensä kovin yksinäiseksi ja koti-ikävä alkaa vaivata.

Luovutettuaan varusmiehensä muihin joukko-osastoihin rykmentti aloitti paluumarssin etelään kotiuttamista varten määränpäänään Hirvas (Rovaniemeltä n 20 km lounaaseen), jossa pääosan kotiuttaminen tapahtui. Täällä Aki tarkasti 12. 11. 1944 koko rykmenttinsä viimeisen kerran, lausuen kaikille sotilaan koruttomat kiitokset maan edestä sen kohtalokaina vuosina suoritetusta palveluksesta, kestetyistä kärsimyksistä ja annetuista uhreista sekä toivottaen menestystä kohta alkavissa rauhan toimissa.

10.11.44

Niin, olen nyt R-niemen ja Kemin välillä kotiuttamassa jätkärykmenttiäni. Tämä touhu kestää kuun loppupuoleen saakka, joten en ainakaan sitä ennen pääse lomalle, jos yleensä pääsen. Se riippuu luultavasti paljon tulevasta sijoituksestani, josta en vielä tiedä mitään. Uudelleen järjestelyt tuovat varmasti mukanaan paljonkin yllätyksiä. On parasta valmistautua siihen, että ensi vuoden alusta palkka tulee rauhanaikaisen vakanssin mukaan, siis minulle majurin (Aki sai majurin vakanssin talvisodan aikana, ylennykset olivat ilman vakanssia) ilman erikoisia lisäyksiä. Se kehoittaa säästäväisyyteen. Sitä paitsi verot nousevat kovasti ja elämä varmaan muutenkin kallistuu.

15.11.44

Ylihuomenna on meidän "perhesotamme" 12-vuotispäivä! Lämpöiset kiitokseni kaikesta, mitä olet minulle antanut ja jatkukoon "sotamme" yhtä rauhallisissa merkeissä kuin tähänkin saakka tai, jos mahdollista, vieläkin paremmin. Ulkonaiset olosuhteet ovat tosin tällä kerralla synkät, mutta toivokaamme aikaa parempaa.

Hoidan nykyään viransijaisena samaa virkaa, jossa Vihma-vainaja aiemmin oli (6. Divisioonan komentajan virka, kenraalimajuri Vihma kaatui Ihanta-

lassa Viipurin koillispuolella 5.8.44). *Lähin esimieheni on kenraaliluutnantti Hj. Siilasvuo. Olin tänään hänen luonaan käymässä. Ukko oli erinomaisen ystävällinen minulle. Tarjosi mm. hyvän aamiaisen. Hänetlä sain ensimmäiset tiedot suunnitelmista tulevaisuuden varalta. hän sanoi esittäneensä minua rykmentin komentajaksi divisioonaansa, siis tulevan, rauhanaikaisen sellaisen. Sijoituspaikaksi tulisi kysymykseen lähinnä Oulu tai sitten Kuopio tai Joensuu suunta. Paikat eivät olisi lainkaan hullumpia. Ikävä kyllä asiaa ei mitenkään voi pitää varmana eikä edes todennäköisenä, sillä everstejä on nykyään ylen paljon verrattuna tulevan pienen rauhanajan armeijamme tarjoamiin vakansseihin, ja minä olen melkoisen nuori sellainen vielä. Esitys on tietysti sitä mairittelevampi minulle.*

Me kotiuttelimme täällä joukkojamme ja selvittelimme loppuun asioitamme. Töitä on yllin kyllin. Ylihuomenna lähdän käymään Oulussa. Jokainen täällä odottaa kiihkeästi tulevaa sijoitustaan. Postin tulo tänne on hieman epävakaa ja käy varmasti vieläkin sekavammaksi, kun kaikki muuttavat usein paikkaansa.

Lapin sodassa Jalkaväkirykmentti 33 oli marsinut noin 500 km Kajaanin seudulta Sodankylän Askaan ja edelleen kotiuttamispaikkakunnalleen. Epäedulliset säät, hävitetyt tiet, ansoitukset, miinoitukset ja murrokset, vaikeat koukkaukset sekä täyden taistelukuntonsa säilyttäneen vihollisen voimakas vastarinta olivat asettaneet kaikki kovalle koetukselle.

Suomen armeija oli saatettava rauhanajan vahvuuteen 4.12.1944 mennessä ja sen seurauksena kantahenkilöstöstä monet joutuivat eroamaan tai erosivat huonojen tulevaisuuden näkymien takia armeijassa. Aki siirrettiin 1.12. em. kaavailuista poiketen 1. Divisioonan esikuntapäälliköksi Ouluun (hän sai everstilutnantin viran 30.3.45). Tämä johtoporras vastasi nyt varusmiesjoukoin sotatoimien päätökseen saattamisesta. **Kolmen valtakunnan rajapyykki saavutettiin 25.4. klo 22.20 takaa-ajon Ison Mallan tunturimaastossa vielä jatkuessa muutaman päivän.**

Äiti Oili lapsineen ja tavaroineen muutti vuodenvaihteessa Munkkiniemestä Ouluun, jossa asetettiin asumaan 1880-luvulta peräisin olevalle kasarmi-alueelle.

Pekka Kurenmaa

Arvi Kurenmaa pidätettynä 1946

Erään Paavolais-suvun perheen vanhempien tunteja

Vuonna 1944 elokuun alkupuolella, siis jo huomattavasti ennen aselepoa alkoi eräiden Päämajan nuorempien upseereiden keskuudessa hahmottua ajatus katkeä aseistusta ja myöhemmin tilanteen niin vaatiessa perustaa sissijoukkoja niitä hyödyntäen. Aselevon tultua 4.9. Suomen osalta ja 5.9. Neuvostoliiton osalta voimaan, vahvistuivat epäilyt entisen vihollisen aikeista ottaa Suomi tavalla tai toisella haltuunsa. Pelättiin myös, että armeijaa demobilisoitaessa jotkut vastuuttomat piirit saattaisivat käyttää tätä sotilaallisesti erittäin arkaa ja vaarallista ajankohtaa hyväkseen ja yrittää ryhtyä provokatorisiin tekoihin tai sabotaasiin. Suomen armeija kävi sotaa Lapissa, jonne neuvostojoukotkin osin tunkeutuivat. Samaan aikaan oli aloitettava myös armeijan rauhanajan vahvuuteen saattaminen ja aseistuksen kokoaminen suuriin keskusvarastoihin, joista niiden saaminen uudelleen käyttöön saattaisi olla mahdotonta.

Suunnitelma lähti siitä, että aluejärjestelmän piirit voisivat perustaa kukin vahvennetun pataljoonan. Toimintaa johti Päämajan operatiivisen osaston

päällikkö eversti Valo Nihtilä apunaan everstilutnantti Usko Sakari Haahti ja pieni joukko muita upseereita. Muutama päivä välirauhan sopimuksen solmimisen jälkeen jokaiseen 34:ään suojeluskunta-, myöh. sotilaspiiriin määrättiin ns. 2.ye-upseerit, joiden vuorostaan tuli hankkia itselleen 2-3 apulaista huolto-, kuljetus- ja viestiyhteyksien järjestelyä varten.

Lukuisat pienet "solut" suorittivat varsinaisen kätkenän mitä erilaisimpiin paikkoihin pääasiassa toisistaan tietämättöminä. Aseiden ja materiaalin hankkiminen ja siirtäminen kätköihin tapahtui demobilisaation varjossa erittäin salaa. Aseiden kätkentää tapahtui myös omatoimisesti tämän organisaation ulkopuolella, mm. presidentti Koiviston (ei itse ollut kätkijänä) sodassa käyttämä pikakivääri löytyi 90-luvun puolivälissä tällaisesta ison kiven kupeeseen tehdystä kätköstä.

Maakunnissa tapahtuneeseen kätkemistoimintaan osallistui tuhansia miehiä eikä tämä ennen pitkää voinut pysyä enää salassa. Yksittäisiä piiloja alkoi paljastua, jotkut vasemmistolaisjärjestöt ryhtyi-

vät ajamaan niiden tutkintaa, Nihtilä ja Haahti harkitsivat järjestelmän purkamista ainakin osittain varikkoihin ja antoivat ohjeet paljastumisalttiiden varastojen hajauttamisesta ja uudelleen kätkemisestä tahi vaikka upottamisesta järveen tai suon silmään.

Mitään suurempaa ei kuitenkaan ehditty tehdä kun huhtikuun lopulla 1945 Oulun torilta tavattiin mies myymässä tuntemastaan kätköstä anastamiaan elintarvikkeita. Samainen mies yritti tämän jälkeen kiristää Oulun piirin 2.-ye-upseerilta 300 000 markkaa onnistumatta siinä. Nyt tämä ilmianto asian valtiolliselle poliisille ja siitä alkoi siten paljastusten vyöry. Majuri Keravuori julistettiin 9.5. etsintäkuulutetuksi ja Päämajan käskystä hän poistui maasta. Raahen 2.-ye-upseeri pidätettiin pian tämän jälkeen ja nyt alkoi kätkentäorganisaatio paljastua pala palalta.

Eversti Arvi Kurenmaa oli demobilisaation yhteydessä 1.12.1944 sijoitettu 1.Divisioonan esikuntapäälliköksi Ouluun. Divisioona johti Lapissa käynnissä olevia sotatoimia saksalaisia vastaan sekä varusmieskoulutusta Pohjois-Suomessa Kuopiota ja Kontiolahtea myöten. Aluejärjestelmä sotilaslääneneen ja -piireineen vastasi liikekannallepanoon liittyvistä kysymyksistä, asevelvollisten valvonnasta, kutsunnoista yms.

Sota saksalaisia vastaan Lapissa päättyi 27.4.1945 ja samoihin aikoihin alkoi asekatkentaajuttu ravistella puolustusvoimia. Liittoutuneitten valvontakomissio, joka poistui maasta syksyllä 1947, seurasi tarkoin tapahtumien edistymistä.

Valvontakomission venäläisiä upseereita seuraamassa I.D:n joukkojen sotaharjoitusta Oulun seudulla. Aki etualalla oikealla.

Perhe asui Oulun kasarmilla ja lapset kävivät koulua. Maanantaina 18.2.1946, kun tulin aamupäivätuntien päätyttyä kotiin syömään, oli äiti puuron kera murheellisen näköisenä odottamassa kertoen, että aamulla oli tullut kaksi siviilimiestä meille ja isän oli siitä suoraan lähdeävä heidän mukanaan jonnekin. Puuro poskeen, iltapäivän oppikirjat mukaan ja jalapatikka kouluun takaisin.

20.2.46

Rakas !

Parhaat terveiseni. Voin hyvin ja kaikki on kunnossa. Saan kirjoittaa kerran viikossa, mutta saapuvien kirjeiden ja pakettien lukumäärää ei tietääkseni ole rajoitettu. Heti alkuun ohjeita kirjeiden ja pakettien lähettäjiille:

1. *Osoite: Valtiollinen poliisi, Helsinki, Ratakatu 12. (kommunistien hallitsema, Valpo)*
2. *Jokaisen arkin vasempaan yläkulmaan on kirjoitettava vastaanottajan täydelliset suku- ja etunimet. Sen alle lähettäjän nimi ja osoite.*
3. *Kirje on kirjoitettava musteella eikä reunoissa saa olla mitään kirjoituksia, piirroksia jne.*
4. *Kirjeessä ei saa kosketella politiikkaa eikä pidätykseen liittyviä seikkoja.*
5. *Paketin sisälle on pantava sisällysluettelo kahtena kappaleena ja siinä tulee olla kuten kirjeessäkin vastaanottajan ja lähettäjän nimi ja osoite sekä päiväys. Luettelosta tulee ilmetä sisällyksen määrä ja laji. Mitään muita asioita siihen ei saa kirjoittaa. Henkilökohtaisesti pakettia tuotaessa on toisen luettelon oltava paketin ulkopuolella. Käärepapereihin ja askien kansiin ei saa mitään kirjoitella.*

Sanomattakin on selvää, että kirjeet ovat enemmän kuin tervetulleita! Mitä paketteihin tulee, niin ensimmäkin tarvitsen housut. Lähetä ne nahoitetut, jotka kestävät, koetan lähettää nyt ylläni olevat siten takaisin. Sitten pyydän vielä villaliivin, lakanan ja savukkeita. Ruokapuolta riittää toistaiseksi. Talon ruokakin on kohtalaista, leipä aivan erinomaisista.

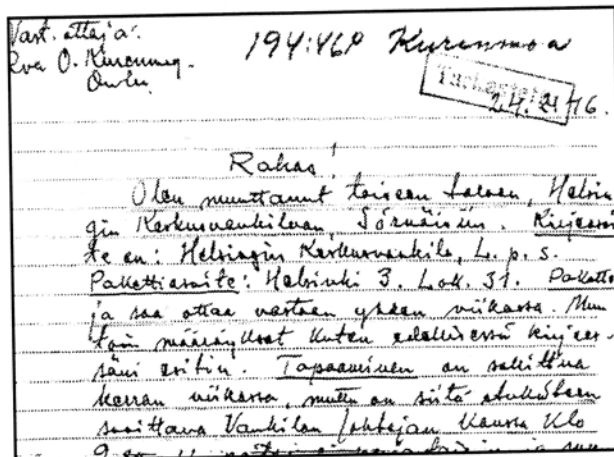
Veroilmoitus jäi tekemättä. Paperithan ovat kyllä valmiina. Jos pyytäisit Jalmaria auttamaan, hänhän tuntee asiat. Sen voi lähettää postitse tämän kuum aikana. Munkkiniemen verotusviraston osoite oli viime lauantain lehdissä, se on Laajalahdentien varrella.

Sitten Sinun pitäisi kysyä kassasta, onko minun lähetettävä valtakirja palkan nostoa varten.

Minun on sallittu täällä lukea, joten mukaan (matkalaukkuun) panemasi pari romaania olivat aivan paikallaan. Sanomalehtiä en toistaiseksi ole saanut lukea, mutta toiveita on niistäkin.

Koettakaa te nyt vaan tulla toimeen, pysyä terveinä ja hyvällä päällä. Kyllähän kaikki aikanaan selviää. Minua harmittaa erikoisesti se, kun juuri oli loma alkamassa ja piti joutua tällaiselle matkalle. Paljon terveisiä teille kaikille. Ole itse terve ja iloinen!

Aki

Muste loppui, täytyy jatkaa lyijykynän pätkälä. Täällä on jo miellyttävämpi olo, sillä päivisin saan käydä pihalla kävelemässä ja sanomalehtiä saa lukea.

Kuten tästä oheellisesta lappusesta näet, olisi Sinun luovutettava kaikki minun ostokorttini, paitsi vaatetuskortti, Kansanhuoltoon ja lähetettävä kuitti siitä minulle. Kun pääsen täältä vapaaksi, saan Kansanhuollosta uudet kortit. Olen muuten täysin vakuutettu siitä, että minä pääsen ennen pitkää täältä pois, jos maassa vähänkin oikeutta ja järkeä on. Joten pysy vain reippaalla mielellä äläkä masennu. Sen lisäksi, mitä aikaisemmin pyysin lähettämään, tarvitsen muutaman parin sukkia ja saippuakotelon. Tietysti olisin hyvin iloinen, jos voisit hankkia hie-man voita, vaikka se lienee hyvin vaikeaa. Kirjoituspaperia haluaisin myös saada ja jonkun lyijykynän. Ja vielä pari tonnia rahaa pikkumenoihini ja kotimatkaa varten! Mutta vielä lukemista!

Lapsillahan on nyt hiihtolomaa. Toivottavasti he nyt myös sen käyttävät oikeaan tarkoitukseen. Pekan on kyllä syytä lomankin aikana harrastaa kielä, ettei tarvitse keväällä katua.

Kävin välillä juuri ulkona kävelemässä sekä sen jälkeen kylvyssä ja jatkan taas. Pääsen kerran viikossa kylpyyn ja joka toinen viikko saunaan, joten se puoli onkin hyvässä järjestyksessä. Kesäpu-sero ja pesusieni olisivat myös tarpeen.

Ensi viikolla palaan taas asiaan. Muista, että kirjeet ovat tervetulleita tänne - myös ystäviltä ja

tuttavilta! Parhaat terveiseni, olen ajatuksissa luonanne.

21.2.1946 sotasyllisyysoikeudenkäynti saatiin päätökseen Helsingissä Säätytalolla. Sodanaikainen presidenttimme Risto Ryti sai 10 vuotta kuritus-huonetta ja seitsemän muuta syytettyä 2 - 6 vuotta vankeutta. Liittoutuneitten valvontakomission vaatimuksesta rangaistuksia oli pakko korottaa jotta Suomi olisi saatu luotsatuksi vaikean ajan yli mahdollisimman vähin vaurioin.

23.2.1946 presidentti Carl Gustaf Mannerheim ilmoitti eroavansa "näinä päivinä" sairautensa johdosta. Eduskunta valitsi 9.maaliskuuta uudeksi presidentiksi pääministeri Juho Kusti Paasikiven.

Toukokuussa 1949 presidentti Paasikivi armah-ti Rytin ja hänen jo ehdonalaiseen vapautunet kohta-lotoverinsa saivat takaisin kansalaisluottamuksensa.

10.3.46

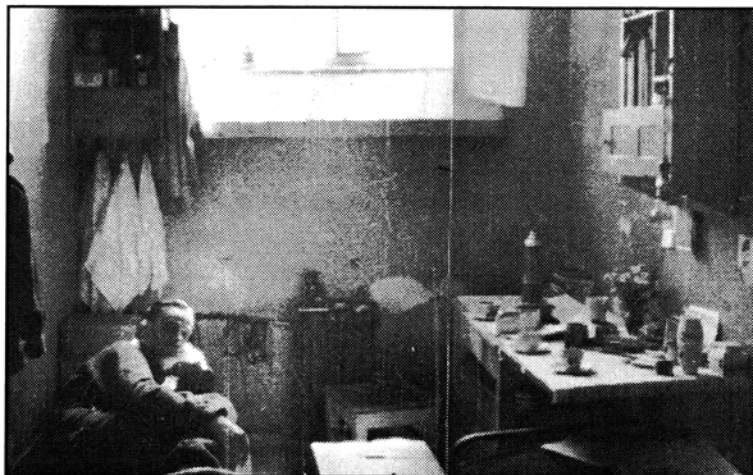
Parhaimmat kiitokseni lähetyksistäsi. Olen saanut kirjeesi, postiosoituksen sekä paketin. Viimemainit-tuhan olikin aivan suurenmoinen. Tulee vallan aja-telleeksi, ettette vain siellä jäisi itse kärsimään puu-tetta, kun pidät minusta niin hyvää huolta.

Se että sait palkkaa niin vähän, johtunee kai siitä, että nyt vedettiin pois puolet helmikuun loppu-osan ja puolet maaliskuun palkasta samalla kertaa. (Setelinvaihtolaki tuli kansalaisille täytenä yllätyk-senä. Kesken uuden vuoden juhlinnan oli leikattava hallussa olevat 500, 1000 ja 5000 mk:n setelit puo-liksi, vasen puolisko jäi käyväksi rahaksi puoleen arvoon alkuperäisestä. Helmikuun 16. päivänä otet-tiin käyttöön kokonaan uudet setelit). Ja sitten se Hiljan irtisanomisasia. Mitenkä sinä aiot tulla jut-tuun neljän pikkulapsen kanssa ilman apulaista? Sinulle tulee varmasti vaikeaa. Harkitsehan asiaa.

Ja sitten taas toivomuksia. Housunkannatti-meni tekevät loppua. Olen tilannut sellaiset valtiol-ta. Ne saa JR 1:n (Jalkaväkirykmentti 1, Oulussa) kautta, siellä pitäisi olla myös minun vaatetuskortti-ni. Samalla voit ottaa myös tilaamani puolipohjat ja korkolaput. Sitten tarvitsen alusvaatteita. Kohta puo-leen olisi myös sadetakki ja kesälakki tarpeen, sillä näiden herrojen meiningit ovat niin hitaita, että Luoja ties, pääsenkö täältä milloinkaan pois. XXXXXXXXX XXXXXX sensuroitu XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XX.

Muuten minä voin oikein hyvin, joten voin täy-dellä syyllä sanoa, että "ei meitä linna lannista".

Huoneeni on aivan tyydyttävän lämmin. Pi-tuus 5 askelta, leveys 3! Sen olen mitannut lukemat-tomia kertoja. Ikkuna etelään, joten valoa ja aurin-koakin on suhteellisen hyvin.

Keskusvankilan sellistä pienoiskameralla salaa otettu kuva. Tähän huoneeseen oli sijoitettu kolme pidätettyä. (SA-kuva)

18.3.46

Lämpöiset kiitokseni taas kaikesta siitä ylenpalttisesti hyvästä, mitä lähetit.

Ja sitten taas toivomuksia: Jos jostain saisi kuuman termospullon. Olisi kovin mukavaa juoda iltaisin kuumaa vettä varsinkin, jos siihen voisi ripauttaa jonkin teelehden tai hieman korvikehöystä (enintään 25% kahvia loput viljaa) joukkoon!! Monot ja pitkät sukat, koska kohtapuoleen varmasti tulee märkiä kelejä ja silloin on hyvä saada silloin tällöin kävelyn jälkeen vaihtaa kuivat jalkineet.

Sain tässä myös Olli Kaakiselta kauniin kirjeen. Siinä oli etupäässä työpaikan uutisia. Sano hänelle siitä parhaimmat kiitokseni ja myös niille, jotka hänen kauttaan muistivat minua. Se oli oikein virkistävä.

Tänään olen nyt sitten ollut suunnilleen kuu-kauden pidätettynä. Tilanne on ennallaan. XXXXXX XXXXXXXX.

Kylläpä aika käy täällä pitkäksi. Sama ohjelma päivästä toiseen. Ja ulkonakin on ollut niin komeita kevättilmoja, että oikein paha tekee. Mutta kyllä tästä selvitään. Minulta on nyt toistaiseksi viety vapaus ja yritetään tehdä rikollista, mutta se ei tule onnistumaan. Uskon vahvasti oikeuteen, kaikesta huolimatta. Parhaimmat terveiseni!

Ratakatu 12, 27.3.46

Menen heti asiaan. Juttuni hoitamista varten Sinun tulisi pyytää kenraalilta (1.Divisioonan komentaja, kenraaliluutnantti Hj. Siilasvuo) lausuntoa minusta. Turvasäilöasetuksessa sanotaan jotain seuraavaan tapaan: "Turvasäilöön voidaan määrätä henkilö, joka on vaarantanut maanpuolustusta tai maan suhteita ulkovaltoihin tai jonka voidaan perustellusti olettaa niin tekevän jne." Näihin näkökohtiin olisi

siis kiinnitettävä huomiota. Mm. arvelisin olevan asiallista mainita osallistumisestani saksalaisia vastaan käytyyn sotaretkeen ja sotasaaliin evakuointi-asiain. Lisäksi hänen mielipiteensä luonteestani, elämänvaelluksestani jne. ; hänhän tuntee minut niin pitkän ajan takaa (jo Terijoelta). Haluaisin saada sen paperin kolmena kappaleena ja mahdollisimman pian. Sitten pyydät Ollia lähettämään minulle 3 jäljennöstä ansioluettelosta ja 3 rangaistuspäiväkirjoitetta.

Kuten otsakkeesta näet, olen taas Valtiollisessa Poliisissa, Ratakatu 12. Minut tuotiin tänne 21.3. Heti seuraavana päivänä annettiin seuraavat kolme kieltoa: Tupakoiminen, oman ruuan käyttö, lukeminen! Eipä hassumpaa. Mutta nähtävästi joku laupias sielu oli havainnut, että seuraavana päivänä oli minun nimipäiväni, koska 23.3. iltapäivällä peruutettiin kaksi ensiksi mainittua kieltoa. Voimassa on siis lukemiskielto, joka koskee kaikkea muuta paitsi raamattua, mutta sitä en täällä ole saanut käsiini. Lukemiskielto nyt ei minua erikoisesti koskekaan; kuten tiedät, en milloinkaan erikoisesti välittänyt siitä hommasta (Aki piti lukemisesta, mutta halusi hämätä pidättäjiään). Aikani kuluu erinomaisesti: Mittaan koppini lattiaa - 7 askelta pitkä ja 2 leveä - sekä viheltelen; olen siis jonkinlainen kanarian-lintu häkissä. - Niin, se nimipäiväni! Samalla, kun nuo kaksi kieltoa ilmoitettiin peruutetuksi, kiikutettiin koppiini lähettämäsi suurenmoinen paketti - parhaat kiitokseni - ja elämä hymyili taas leveästi. Et uskaan, kuinka tuollainen täällä lämmittää sydäntä,

aivan sananmukaisesti kotoinen tuulahdus tulee huoneeseen. Kirjeitä vain en ole saanut, on jo toista viikkoa viimeisestä. Vaikka saattaahan mimulla olla kirjekieltokin, lukemistahan nekin ovat; sitä ei tosin ole minulle ilmoitettu.

Ensi kuussahan rupeaa olemaan niitä lastemme syntymäpäiviäkin. Mitähän, jos ostaisit kirjat. Kumpaankin kirjoitat nimenomaan, että ne ovat minulta. Eeva-pikkuinen se varmaankin kehittyy aivan silmissä, hänhän on nyt juuri siinä iässäkin. Tuskinpa tuo tenava enää tuntisi minua. Ja Jaska-vaarille tietenkin, terveisiä, sitä isäntää eivät varmaankaan surut paina!

Viimeksi saamassani kirjeessäsi tiedustelit tarkemmin kirjoitusoikeudestani. Se on niin, että kaiken kaikkiaan saan kirjoittaa yhden kirjeen viikossa. Senhän vuoksi minun onkin käytettävä Sinua asioiteni välittäjänä.

31.3.46

Eilen, lauantaina, minut siirrettiin takaisin tänne keskusvankilaan. Kirjeiden laita oli, kuten olin aavistanutkin. Minua odottivat kirjeet. Pakettikin oli tullut. Mutta sille oli käynyt aivan hullusti. Vankilan viranomaiset olivat jollain tavoin saaneet Valposta sellaisen tiedon, että minut olisi päästetty vapaaksi - ajattele, kuinka naurettavaa. Näin lihava syntisäkki on saatu kiinni ja sitten olisi päästetty irti, kuinka naurettavaa ja lapsellisen vanhanaikaista - ja paketti oli luonnollisesti lähetetty takaisin lähettäjälleen! Mitähän Sinä olet mahtanut tuumia saadessasi sen?

Pääsinhän näiden siirtojen aikana vähän näkemään ulkomaailmaakin, ja vankilan pihallakin lumet sulavat niin, että vesi vain lirisee. XXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX noin 20 riviä XXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Kieltämättä se tuntuu hieman kolkolta, kun on pyyteettömästi ja vilpittömästi parhaan elämänsä kulluttanut maan palveluksessa, vieläpä joltisella menestykselläkin sekä kaikkien esimiesteni että omasta mielestäni. Mutta niin kai on elämän laki, että vahojen on mentävä. Ei siinä nyt muu auttane, kuin ryhtyä katselemaan uutta leipäpuuta itselleen, kun täältä joskus pääsee. Parasta Sinunkin tottua siihen ajatukseen.

Paljon terveisiä teille kaikille! Iloista mieltä ja rohkeaa luontoa!

7.4.46

Viikko on taas vierähtänyt ja kaivattu kirjoituspäivä on vihdoin saapunut. Täällä ei mikään ole muuttunut, vain kevät, josta valitettavasti näiden murrien

sisällä ei paljoakaan pääse nauttimaan, edistyy pitkien harppauksin. Minä voin kaikin puolin erinomaisesti, ei edes tavanomaista nuhaa. Ruokahalu on kuin leijonalla. Olenkin nyt jonkinaikaa ollut pelkästään talon muonalla, kun sen paketin kävi niin hassusti, että palauttivat erehdyksessä takaisin. XXXXXXXX 10 riviä XXXXXXXX.

On elämällä sentään valopuoliakin. Muutama päivä sitten sain tuon monesti mainitun neljänneskiloni kahvia (Kansanhuoltoministeriö lupasi 24.2. neljänneskilon kahvia/ henkilö). Ensin ajattelin lähettää sen sinne kotiin, mutta ahmeuteni peri voiton, ja niin se sitten jäi hyllylleni. Eilen ja tänään valmistin siitä herkullista juomaa, kun sain päivälisen - joka lauantaisin ja sunnuntaisin on jo klo 16 - yhteydessä pullollisen kiehuvaa vettä. Kyllä se maistui! Olisipa vain termospullo. Niin että kyllä täälläkin joskus pääsee elämän nautinnoista osalliseksi ja silloin niille osaa antaakin arvoa.

Kysyit kannattaako Sinun Oulusta saakka hankalan matkan takaa tulla tänne saadaksesi jutella kanssani 15 minuuttia vieraassa ihmisjoukossa. Ei, kyllä on parasta toistaiseksi jättää tapaaminen laskeista pois. Minua ei olekaan kukaan käynyt katso-massa.

Pekka on kai nyt jo päässyt jatkamaan keskeytynyttä koulunkäyntiään. - - - - On luojan lykky, että toiset lapset ovat säilyneet terveinä. Jaskan todistuskin oli kutakuinkin hyvä. Kyllä sillä pojalla päätä on, kun - - - - Ja että Eeva-mampseli jo pysyy juttelemaan nelisamaisin lausein!

Alussa minä täällä laskin päiviä - sitten viikkoja, niitä on kulunut seitsemän - kohta muutan ajanlaskuni kuukausiksi. Tulee vielä sekin päivä, jolloin tämä kaikki on ohi ja aloitamme uuden ajanlaskun.

Siispä: Surut pois ja kukka rintaan! Parhaimmat kevätterveiseni teille kaikille!

Palmusunnuntaina 14.4.46

8 viikkoa kulunut! Asiassa on se hyvä puoli, että tämän rettelön loppu aina on lähempänä, vaikka tilanteessa ei olekaan minkäänlaista muutosta tapahtunut. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Torstaina oli juhlallinen tapaus, ensimmäinen tapaaminen. Parhaimpiini pukeutuneena ja hieman jännittyneenä marssin pönttöön. Lasin taakse ilmestyi Pösö, joka oli Helsingissä käymässä ja toi Oulun terveisiä. Erittäin huomaavaisesti tehty ja olen siitä hänelle hyvin kiitollinen. Keskustelu tapahtuu lasin lävitse virallisten todistajien läsnäollessa ja saa kestää 15 minuuttia. Kuulemma on olemassa ns. "erikoistapaaminen" - sitä on erikseen pyydetty -

joka saa kestää ½ tuntia. Kun vietän täällä vuosi-juhlaani, niin toivon, että Sinä saat silloin "erikois-tapaamisoikeuden".

Kenraalin ja Ollin lähettämät paperit olen myös saanut. Kiitokseni heille. Aion muuten huomenna kirjoittaa Puolustusvoimain Komentajalle ja pyytää, että viime lomavuotena, joka päättyi 31.3., käytämättä jäänyt loma-oikeuteni, 28 vrk., siirrettäisiin tälle vuodelle.

Marjahan näkyi saaneen kohtalaisen hyvän todistuksen. Hän varmasti kykenisi kyllä paljon parempaankin. - - -

Viettäköö siis oikein hyvä pääsiäinen kaikin puolin tietoisina, että minä voin mainiosti täällä ja olen ajatuksissani luonanne. Ole itse terve ja iloinen!

P.S. Puhtaat sukat olisivat tervetulleet!

Pitäperjantaina 19.4.46

Pääsiäispyhien vuoksi kirjeet kootaan jo lauantaina tavanomaisen maanantain asemasta.

9 viikkoa tulee siis kuluneeksi. Asiassani ei ole mitään kehitystä mihinkään suuntaan havaittavissa.

Tällä viikolla oli tapaajia oikein vilisemällä. Ensiksi Erkki Niska ja Liisa Hemmi (sodanaikaiset JR 33:n esikunnan upseeri ja Hemmi sairaalalotta Karhumäessä), jotka toivat mämmituokoksen, maitopullon, muutamia munia ja tupakkaa. Viimemainitulta kuulin, että odotushuoneessa oli ollut myös Nattitähti, mutta hän resukka ei luonnollisestikaan ollut huomannut pyytää etukäteen vankilan johtajalta lupaa, eikä siis saanut nähdä minun naamaani luukun läpi. Hänkin toi paketin. Sinun lähettämäsi oli kolmas.

Minä olen ruvennut hiukan verestämään englannin-kielen taitoani. Täällä suoritetaan kyllä oikein opettajan johdolla englannin opiskelua, mutta minä en siihen pääse osallistumaan, koska minua

säilytetään eristettynä vähemmän vaarallisista pahantekijöistä.

Kello on nyt vain 17.30. Tämän lopetettuani antaudun nautiskelijaksi. Kuuma kahvipullo ja pääsiäisherkut odottavat. Sen jälkeen sytytän sikarin ja kuvittelen olevani kotona. Se onnistuukin aika hyvin, kun vain sulkee silmänsä.

Vielä kerran tuhannet kiitokseni Sinulle kaikesta! Hauskaa Vappua Sinulle, lapsille ja kaikille ystäville!

P.S. Joku neula ja ompelulankaa olisi tervetullut. Alusvaatteet ovat lopussa!

28.4.46

Taas on viikko vierähtänyt, kymmenes täälläoloa. Vähemmän päin ne ovat joka tapauksessa. Viimeisestä kuulustelustanikin on jo kulunut enemmän kuin kuukausi. Herrat eivät ilmeisesti halua vaivata minua. Täällä ei hoppuilla.

Minäkään en asu enää sellissäni yksin. Eilen nimittäin ilmestyi toinenkin asukas - ensimmäinen kesäkärpänen. Rattoahan se on sekini.

Hienon pakettisi ja kaksi kirjettä sain perjantaina. Samalla tuli kirje myös Toimilta. Jos kirjoitit heille, niin kerrohan paljon terveisiä. Äiti tuntuu olevan kovin murheissaan takiani. Voisit kertoa hänelle, että kyllä minä hyvässä turvassa olen ja ettei minun nimeäni täällä pystytä pilaamaan.

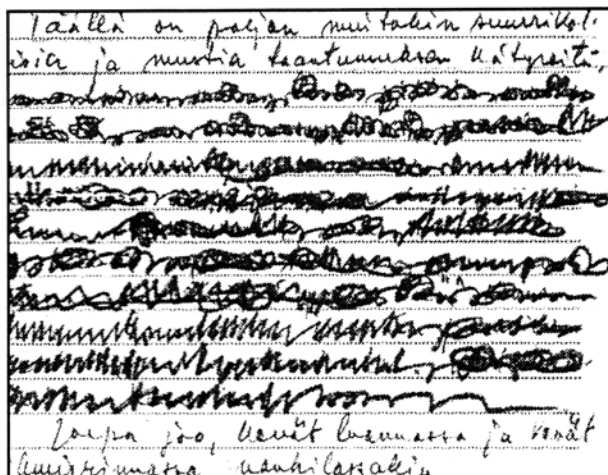
Ja sitten taas arkisiin asioihin. Pyytäisin Sinua taas lähettämään pari tonnia rahaa. Ei entiset vielä aivan lopussa ole, mutta on hyvä olla vähän varalla. Jaa - joku pyyhliniina ei ole haitaksi. Myöhemmin nyt alkaneella viikolla lähetän joitakin talvivarusteitani pois. Et ole maininnut mitään, oletko saanut aikaisemmin täältä lähettämäni paketit. Kun saat tämän kirjeeni, on vappukin jo ohi. Viime vappuna olimme Tuirassa. Mutta mitäpä siitä. Surut pois ja kukka rintaan, vaikka sydän märkänisi!

5.5.46

11 viikkoa kulunut "ristikon varjossa". Tilanteessa ei muuta uutta kuin, että minua kuluneella viikolla kuulusteltiin, 5 viikon väliajan jälkeen, 2 kertaa, mikä on merkki siitä, ettei minun olemassa oloani ole vielä aivan tyystin unohdettu.

Koko kulunut viikko on ollut pilvistä ja saateista. Tänään on aurinko vasta hieman pilkistellyt. Näin Kalevasta, että viime pyhän tienoilla Oulujossa on ollut komea jäidenlähtö. Lapsilla on varmaan ollut jännittävää nähtävää.

Onkohan viljelyspalstoja jo ruvettu jakamaan? Parasta on koettaa saada maahan niin paljon kasvamaan kuin suinkin, vaikka siitä onkin niin paljon

vaivaa ja huolta, varsinkin nyt kun olet yksin.

Minä siis edelleenkin jaksan täällä oikein hyvin. Vain reumatismi olkapäissä pyrkii vaivailemaan. Vaikka nämä sellit ovatkin aivan tyydyttävän lämpöisiä muuten, niin paksut kiviseinät luonnollisesti pysyvät vielä kylminä, minkä vuoksi minä päivisin olen pakotettu istuskelemaan turkki ylläni. Ei se mitään sen kummempaa ole. Tähän elämän tahtiin alkaa jo tottua niin, että pitää sitä jo aivan luonnollisena, ja luulenpa että olisi hiukan outoa elää vapaudessa ainakin alussa. Ehkäpä ne sen vuoksi eivät tohdikaan päästää minua vapauteen; eihän sitä tiedä kuinka minun siellä kävisi. Tosin minua ei vielä ole "turvasäilöttykään" eikä viime aikoina edes "säilömisellä" uhkailtukaan, olen muuten vain pantu hyllyl-

885		VIR.	
SISÄASIAINMINISTERIÖN		N:o 31/1/Per&Poh	
TUTKINTAELIN		19 48-46 al	
Kurenmaa, Arvi Akseli (ent. Karlsson) eversti vp.		Oul. skp.	
17.11.1900 Kivimäki, Saima, Viipuri		Suom. sot. asema, 100. srt.	
Kasarmus ase., järjestö: Sk. 1918-23.		Viipurin tuomiok. skp.	
Osa-aikainen sot. toiminta: I DE:n esikuntapäällikkö, III AKE:n esik.p. ev.			
Martiinisen seuraaja, Neuvottelut ev.ä:n. Häänötyt kanssa asekk. asiois-			
t.ä.			
Pöytäkirjat: 19.2.46, 20.2.46, 27.2.46, 28.3.46, 27.3.46,			
29.3.46, 3.5.46.			
Päättämis- ym. toiminnat: Rid. 18.2.46, Vap. 8.5.46 BIT:n toiminta.			
Määrä: 1948-46			

le lepäämään. Oikeudenkäynnin alkamisestakaan ei ole kuulunut mitään sen varmempaa; sillä ei tunnu olevan minkäänlaista kiirettä.

Mitähän jos pyytäisikin juhannukseksi lomaa? No niin leikki sikseen, joka tapauksessa kaikki on minun suhteeni kunnossa. Olen kertonut kuulusteluissa kaiken, mitä minulla on kerrottavaa ollut, enkä usko, että minua juuri mistään voidaan edes asettaa syytteeseen. Ken elää se näkee. Surut pois ja kukka rintaan!

Parhain terveisin teille kaikille!

8.5.1946 Sisäasiainministeriön tutkintaelin vapautti AKIN

Oulussa divisioonan komentaja Hj. Siilasvuo tarjosi lounaan esikuntapäällikölleen, aterialle osallistuvat myös äiti-Oili ja kirjoittaja.

10.2.1947 allekirjoitettiin Pariisiin rauhansopimus

28.3.1947 alkoi asekatkentakijutun varsinainen oikeuskäsittely. Syytteiden nostamiseksi hyväksyttiin tammiukuussa laki aseellisen toiminnan luvattoman valmistelun rankaisemisesta eräissä tapauksissa. Sen ensimmäisessä pykälässä määritellään syytetyt seuraavasti: "Joka 19. päivänä syyskuuta 1944 tehdyn

välirauhansopimuksen voimassaoloaikana on aseellisen toiminnan järjestämisistä varten kätkenyt aseita, ampumatarvikkeita - - - -"

Sotaylioikeus antoi päätöksensä 9.4.1948 ylemmän tason upseereitten osalta ja vasta 16.6.1949 alemman tason henkilöiden osalta. Noin 6000 ihmistä kuulusteltiin. Kaikkiaan yli 400 henkilöä sai eri pituisia vankeustuomioita (tutkintavankeus luettiin rangaistusta lyhentävänä hyväksi). Noin 1200 vankilassa istunutta todettiin syyttömäksi. Eversti Nihtilä sai 5 vuotta ja everstiluutnantti Hahti 6 vuotta kuritus-huonetta sekä molemmat erotettiin virasta.

Kätköjä paljastui ympäri maata yli 1300 ja niissä oli aseita 25000 miehelle. Kätköjä on löytynyt lisää vielä tällä vuosikymmenelläkin.

Asekatkentakijä liittyi Päämajassa jatkosodan loppuvaiheessa syntyneeseen suunnitelmaan siirtymisestä sissisotaan tai suojata mahdollisesti uudelleen käynnistettävää liikekannallepanoa, mikäli rintamat romahtaisivat. Tämä oli normaalia yleisesikunnan vaihtoehtosuunnittelua, minkään lain sitä kieltämättä.

Eversti Arvi (Aki) Akseli Kurenmaa (T746) sai everstin viran 30.4.1948.

Lauri Kopperi

Talvisota lapsen kokemana

Ennen talvisotaa asuimme Terijoella, isäni Olavin (T253) synnyinseudulla. Kesällä 1939 olimme muuttaneet sieltä Kuokkalaan, joka sijaitsi kahdeksan kilometrin päässä valtakunnan rajasta. Asuimme talossa, jonka omistivat äitipuoleni vanhemmat, ja joka sijaitsi meren rannalla vastapäätä tien toisella puolella olevaa Villa Golickea, suomenruotsalaisten taiteilijoiden ja kirjailijoiden kesäpaikkaa.

Äitini oli kuollut pari vuotta aikaisemmin, olin silloin 5-vuotias ja vanhin kolmesta lapsesta. Uusi äiti oli äsken tullut Kanadasta. Hän oli isän koulutovereita.

Kesä oli hyvin kuuma, aurinko paistoi aina ja hiekkarannalla olimme alituisen. Kronstadin linnoitus näkyi selkeällä säällä. Sieltä kuului usein tykkien jylinää, jota pelkäsimme. Sotaaahan se ennakoiti.

Koulun olin aloittanut Terijoella, mutta syksyllä 1939 menin Kuokkalan kouluun. Parin kuukauden kuluttua ruvettiin evakuoimaan asukkaita rajan läheisyydestä. Lähtö tapahtui yllättäen, meidät kuljettiin iltapimeässä asemalle, jossa piti tuntikausia odottaa junaa. Yötä myöten tulimme Kouvolaan, ja jonkin kauppaliikkeen lattialla nukuimme seuraavat yöt, kunnes saimme asunnoksi pienen mökin Heinolan maalaiskunnasta Sulkavan kosken partaalta. Talossa ei ollut sähköä, vaan valaistus hoidettiin karbiidilampulla. Illalla kuunneltiin kideradiolla vain uutiset korvakuulokkeita käyttäen. Pimennysverhot olivat ikkunoissa, ei valonpilkahdustakaan saanut ulos näkyä.

Marraskuun lopussa alkoi sota. Isä joutui rintamalle ja äiti-puoli kolmen pienen lapsen kanssa jäi evakkoon oudolle paikkakunnalle. Uusi äiti oli tarmokas ihminen, joka piti huolta lapsista. Vaikka oli erittäin kovia pakkasia, jopa yli - 40 astetta, niin joka päivä oli ulos mentävä vaikka vähäksi aikaa. Kirkkaana päivinä saattoivat tulla vihollisen pommikoneet. Ne lensivät hitaasti jyristen kohti Heinolaa tuhotakseen rautatiesillan. Muistan, kun olin mökin vieressä metsässä suuren petäjän alla tuijottamassa liikumattomana niiden etenemistä taivaalla.

Koulunkäynti jatkui seuraavan vuoden puolella, mutta osan luokan kurssista jouduin suorittamaan kesällä, jolloin veneellä soudimme poikki järven opettajan kesämökille tenttimään. Sodan aikana tuli koululle Amerikan paketteja, ehkä niitä oli Ruotsistakin. Ne sisälsivät vaatteita. Kaikille muille oppilaille meidän luokassa annettiin jotain, mutta minulle ei. Aloin itkeä. "Koska olet lääkärin poika", selitti opettaja. Itkuni vain yltyi, isä oli sodassa ties missä ja minulla oli häntä ikävä. Äiti oli kuollut ja häntä esittävät valokuvat piilotettu näkymättömiin. Silloin opettaja, joka oli hyväsydäminen ja nimeltäänkin Hellä, antoi minulle pitkän ja lämpimän kaulaliinan, vaikka se saattoi olla vastoin annettuja ohjeita. Tämä itkemällä saatu huivi oli minulle hyvin rakas, vasta sotaväessä ollessani se oli paljon käytettynä ja kuluneena hävitetty.

Sota loppui, tuli välirauha ja muutimme Kouvolaan. Sodan aikana oli isä päässyt yllättäen parin päivän lomalle. Ikkunaan koputettiin illan pimeydessä. Säikähdimme kovasti, mutta hymyilevät kasvat paljastivat parrakkaan isän.

Kesällä v.2000 piti sukuseura kokouksen Terijoella, jolloin kävin samalla vaimoni sekä veljeni Pentin kanssa katsomassa ns. Lattusen taloa (Kannaksen Osuusliikkeen vieressä), jossa ennen sotaa asuimme. Läheltä katsottuna se näytti olevan pikaisen korjauksen tarpeessa. Katon räystäään läpikin näkyi taivasta. Talon ympärillä oli edelleenkin laaja puistomainen piha-alue vain jonkin verran pienentyneenä. Hainkeita muistoja tuli mieleen, vaikkei se ollut oma talomme. Asuimme siinä, koska isä oli JP 1:n sotilaslääkärinä ja talo oli virka-asuntona.

Laurin koti oli tässä Lattusen talossa Terijoella kesään 1939 asti. Taloon on tullut ajan patinaa 60 vuoden aikana.

Johtokunta esittäytyy

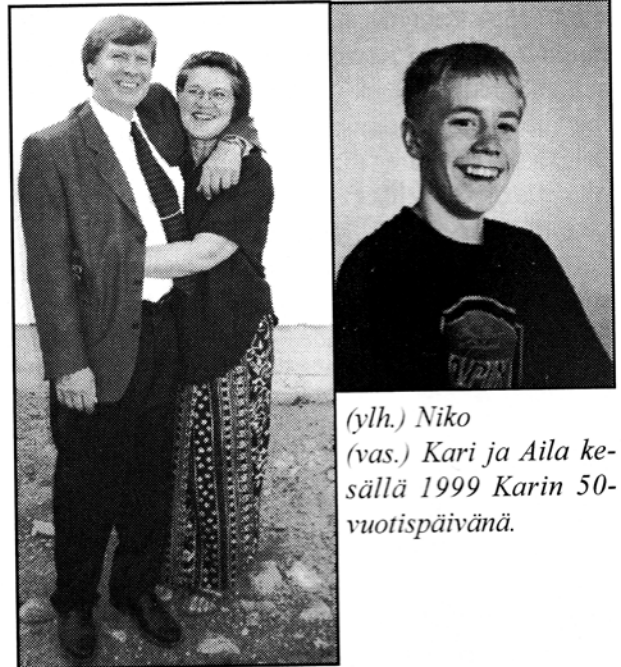
Kari Pekka Kalevi Paavolainen T 557

Olen Kalevi ja Alli Paavolaisen (o.s. Aarresalo) esikoinen. Synnyin 1.8.1949 Asikkalassa. Kolme vuotta myöhemmin syntyi pikkuveljeni Jukka. Suvun vanhin 100 vuotta ja 230 päivää elänyt Hulda Paavolainen oli isäni äiti.

Asuin ja kävin koulua Asikkalan Vesivehmaalla. Keskikoulun käävin Vääksyssä. 1964 aloitin kaksivuotisen ammattikoulun Lahdessa hitsaajalinjalla. Sen jälkeen menin töihin Lahteen viideksi vuodeksi. Teknillinen koulu alkoi 1972 Forssassa ja valmistuin koneteknikoksi 1975. Toinen työpaikkani oli Asko Oy 17 vuotta. Vuonna 1992 aloitin pienen metallirytyksen kotitilallani vanhassa navetassa. Toiminta jatkuu edelleen, jonka lisäksi työskentelen nykyisin työnjohtajana Vierumäellä Weckman Steelillä.

Perheeseeni kuuluu vaimo Aila sekä pojat Pekka ja Niko. Harrastuksiani ovat monenlainen penkkiurheilu sekä kotitilan viljanviljely ja metsänhoito.

Sukuseuran johtokuntaan minut valittiin 1992. Siinä toimin edelleen. Tavoitteeni on kehittää sukuseuran toimintaa niin, että saataisiin nuoret kiinnostumaan suvun historiasta sekä osallistumaan ja kehittämään toimintaa.

(ylh.) Niko
(vas.) Kari ja Aila kesällä 1999 Karin 50-vuotispäivänä.

Niko-poika harrastaa jääkiekkoa. Vapaa-ajan ongelmia ei ole, koska jääkiekkoharrastus vie lähes kaiken vapaa-ajan koko perheeltä maanviljelyksen ohella.

Inkeri Nummelin T 594

Olen Aulis (T82) Johanneksenpojan (T59) ja Anna Paavolaisen (T591) os. Stark nuorimmainen, syntynyt marraskuun 1. päivänä 1941 Kuopiossa, jossa isä toimi komendanttina. Kotini oli tällöin Tervossa. Vanhemmat sisarukseni ovatkin kaikki syntyneet Viipurissa.

Suuren osan lapsuudestani olen saanut asua setäni Reino ja vaimonsa Maj-Liisa (minulle Lispatäti) Paavolaisen kodissa. Ensin aivan vauvasta lähes 2 vuotiaaksi ja sitten, isän kuoltua, kun olin 11-vuotias, tulin Lahteen (Kannaksen yhteislyseoon) heidän hoiviinsa, äiti kun sairasti vaikeaa nivelreumaa. Ja siellä olinkin aina siihen asti kun lähdin Helsinkiin Hotelli- ja ravintolakouluun.

Avioiduin Heikki Nummelinin kanssa 1962 ja perheeseen syntyi kolme poikaa: Timo Juhani, Anssi Petteri ja Jarkko Tapio. He kaikki ovat nyt jo omissa talouksissaan, syntyperäisiä Lahtelaisia, kuin myös Heikki. Asumme kaikki muut edelleen Lahdessa, paitsi Timon perhe Porvoossa. Lapsenlapsia on Timolla

2 tytärtä, Jenni Johanna 11 v ja Janita Eveliina 7 v, Anssilla Vili Severi 4 v ja Suvi Tuuli Sinikka 5 kk. Jarkon perheessä ei vielä ole jälkikasvua, heillä on kaksi koiraa (beagleja).

Työkseni olen 25 viimeistä vuotta toiminut Lahden kaupungin palveluksessa, nykyään 250 oppilaan ala-asteen ruokalavastaavana. Sukuseuramme johtokuntaan minut nimettiin varajäseneksi Terijoen kokouksessa 1.7.2000.

Lauri Einonpoika Paavolainen T92

Olen Lauri Heikki Paavolainen T93, syntynyt 19.1.1934 Muolaassa. Vanhempani, Eino Paavolainen T85 ja Elsa os. Karonen T611.

Ollessani 2-vuotias aloittivat vanhempani kaupan pitämisen Kivennavalla Pihlaisten kylässä. Myöhemmin siirryimme pitämään kauppaa Kanneljärven Lounatjoen asemalle. Sodan syttyessä jouduimme evakkoon Varsinais-Suomeen. Kaupan pitämistä vanhempani jatkoivat Porissa Ruosniemen kaupunginosassa.

Jatkosodan asematavaiheessa isäni setä, Mikko Paavolainen, pyysi, melkein pakotti vanhempani kauppiaksi Jaalaan, Pohjois-Kymenlaaksoon. Mikko itse halusi välttämättä takaisin Karjalaan.

Jaalassa asuessamme perheemme kasvoi kahdella pojalla. Mauri syntyi 17.9.1942 T135 ja Mannu 24.3.1946.

Keskikoulun kävin Kouvolassa ja kauppaopiston Lahdessa. Armeija oli vuorossa 1954 Kouvolassa. Koulujen ohessa työskentelin kaupassamme viikonloput ja lomat. Kauppaa teimme vanhassa 1800-luvulla valmistuneessa rakennuksessa. Aloimme rakentaa uutta nykyaikaista liikerakennusta 1952. Se valmistui 1956. Koulujen ja armeijan jälkeen työskentelin yrityksessämme kokopäiväisesti. Työtehtä-

viini kuului autonkuljettajan, myyjän ja kirjanpitäjän tehtävät.

Naimisiin menin 1957 Pirkko o.s. Karjalaisen kanssa. Meille syntyi kolme poikaa, Keijo Heikki 13.4.1958; T692, Kimmo Pekka Juhani s. 22.2.1962; T693 ja Mika Kalevi s. 21.3.1967; T694. Diplomi-kauppiaan tutkinnon suoritin v. 1967.

Raskas ja vaativa yrittäjän työ vaati veronsa ja sairastuin vuoden 1987 lopussa, jonka jälkeen olen ollut sairaseläkkeellä. Vanhempani kuolivat, isä 1991 ja äiti 1992. Heidän perustamaansa yritystä jatkavat edelleen Mauri vanhimman poikansa kanssa samassa toimipaikassa Jaalassa ja naapurikylässä Kimolassa. Vanhin poikani, Keijo, jatkaa päivittäistavara-kauppaa Jaalan kirkonkylässä vuonna 1993 valmistuneessa liikerakennuksessa.

Nykyisin vietän leppoisia eläkepäiviä nauttien kiirettömästä olostä kaikkien työntäyteisten vuosien jälkeen. Sukuseuran johtokunnassa olen ollut useita vuosia isäni jättämällä paikalla.

Laurin isän, Einon toimista saa enemmän tietoa sukulehden numerosta 23, 1998 sivulta 26. (Toimitus)

"Välirauha" ei ole välirauha

On jouduttu useasti törmäämään väärinkäsitykseen, joka koskee Suomen viime sotien aikaa. Väitetään, että välirauhan aikana meni joku suomalainen Karjalaan. Jopa Martti Ahtisaaren presidenttiehdokasaikoina joku toimittaja väitti 'Maran' syntyneen välirauhan aikana Viipurissa. Välirauhan aikana 19.9.1944 (Moskovan välirauhansopimus) - 10.2.1947 (Pariisin rauhansopimus) ei yleensä voinut suomalaisia olla Viipurissa eikä muuallakaan Neuvostoliiton Suomelta valtaamalla alueilla. Myös välirauhan aikana oli käynnissä Lapin sota. (Katso Pekka Kurenmaan teksti toisaalla tässä lehdessä.)

Talvisodan jälkeen solmittiin Moskovan rauha, joka oli tarkoitettu pysyväksi, mutta se päättyi, kun 22.6.1941 syttyi jatkosota venäläisten pommittaessa Suomen kaupunkeja. Suomalaisten vallattua Karjalan Kannaksen menimme takaisin kotiin Karja-

laan. Sota oli käynnissä koko ajan. Sen tiedämme omakohtaisesti me, jotka asuimme Kivennavalla kevästä 1942 kesäkuun 10. päivään 1944. Lähes joka päivä kuului tykkien ääniä etulinjoilta. Koulun ja koulusta kulkiessamme näimme toisinaan kuorma-auton lavalla kuusen oksien seassa ihmisen raajoja. Tiesimme, että siinä viedään suomalaisia sotilaita viimeiselle matkalle.

Jopa karjalaiset tätä virhekäsitystä ovat jatkaneet. Olisiko niin, että täällä muualla Suomessa jatkosodan aikana asuneista tuntui olo rauhanomaiselta. Kävi minunkin sukulaisiani Hämeestä Kivennavalla serkkutyttöjen kaksoishäissä helluntaina 1944. He kauhistelivat sodan ääniä ja lähtivät pian häiden jälkeen pois.

Anneli Ilonen

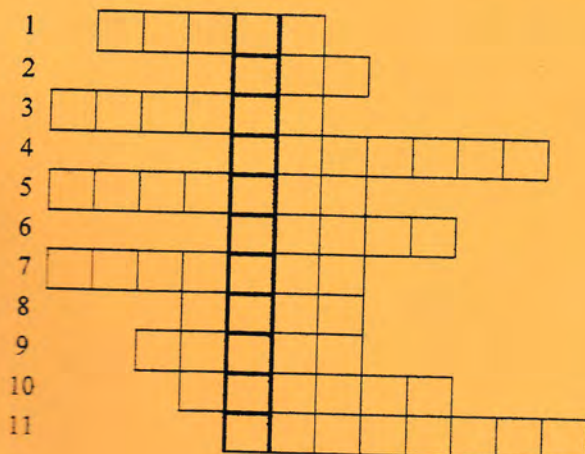
KOHDEHENKILÖ	KIRJOITTAJA	OTSIKKO	VUOSI	NRO	SIV
T1 Pietari Paa	Vartola s Paa Lahja T289 (T36)	"Hei!" (Runo suvun vaiheista)	1972	1	1b
T1 ja 1600-luvun löydöt	Paa Jaakko Erkinp T84	Sukumme historiasta (1600-luvun löydöistä)	1972	1	12
T1 perhe	Paa Jaakko Erkinp T84	Elettiin Kaukolempiälässä (1718-1761) kronologia	1986	10	27
T1 Pietarin perhe ym	Karskela Sirkka	Kaukolempiälän aika Paa ja Leskisten perheissä	1994	18	10
T1 Pietarin isä ?	Paa Pentti Jaakonp T134	Tuomas Paavolainen - Isonvihan pakolainen Inkerinmaalt	1998	23	6
T1 perheestä	Karskela Sirkka	Lisäväläyksiä Vuottaalta	1999	24	38
T2 Matti Pietarinp Paa	Paa Jaakko Erkinp T84	Suvun vaiheita: Kaukolempiälästä Vuottaalle	1974	2	10
T2 Matti Pietarinp Paa	Asikainen Uolevi T529 (T69)	Tietoja suvusta	1979	4	16
T2 Matti Pietarinp Paa	Asikainen Uolevi T529 (T69)	Helena Aatamintyttären isän suku (T2)	1982	6	2
T2 Matti Pietarinp Paa	Paa Jaakko Erkinp T84	Sukumme vaiheita 1780-luvulta	1982	6	7
T2 Matti Pietarinp Paa	Paa Jaakko Erkinp T84	Uuden vuosisadan koittaessa (1790/1800)	1983	7	10
T2 perhekunta	Paa Jaakko Erkinp T84	Matin aika (T2)	1987	11	16
T2 perhekunta	Paa Jaakko Erkinp T84	Murrosvuosia 1800-1812	1988	12	18
T2 Matti Pietarinp Paa	Paa Jaakko Erkinp T84	Kun Esi-isä Vuottaalle muutti (Matti Pietarinp T2)	1997	22	3
T5 jälkeläisiä		Sirkka Karskela (s Leskinen) 70 vuotta	1988	12	10
T7 jälkeläisiä	Paavilainen Lauri T645/T46)	Paavolaisia vierailta veräjillä (Pietarissa)	1987	11	10
T10 Aatami Heikinp		(valokuva-aukeama) Repinin piirros (ks n:o 7, s 6)	1982	6	10
T10 Aatami Heikinp	Ruoho Rauha T313 (T39)	Oikaisu N:oon 6 (piirtäjä on Viktor Termonen)	1983	7	6
T16A Maria Kuortin veli	Paa Oma-Martti Mikonp T101/58	Martin kokoelmista; Tuomas Josefinp T69 kertoi	1974	2	14
T16 Antti Joh.p. jälkeläiset	Kääpä Pekka	Käävän suku ja sen sukulaissiteet Paavolaisen sukuun	1981	5	2
T16 vaimon isovanh	Asikainen Uolevi T529 (T69)	Maria Kuortin (T16) esivanhemmat ja suku	1985	9	28
T16 Antti Joh.p. jälkeläiset	Paavilainen Lauri T645/T46)	Paavolaisten "seitsemästä veljeksestä"	1989	13	26
T18 Antti Aataminp	(valokuva)	Antti Aataminp ym kuva em hautajaisten aikaan	1991	15	23
T20 jälkeläisiä	(valokuvia)	Johannes Niklaksenp Paa (T20) lapsia puolisoineen	1988	12	16
T 26 ym tietoja	Asikainen Uolevi T529 (T69)	Pieniä löytöjä Pietarista	1994	18	31
T28 Heikki Antinp	Paa Mauno Tuomaanp T88	Pirtuli Heikki ja Heikin perilliset rakentajina	1979	4	12
T28 Heikki Antinp	Hoppania Väinö T741	Paavolaisten suvun Joutselän haara	1983	7	13
T29 & T198, T197, T748		Toini Ristolainen 85 v (s Karlsson) T748	1988	12	11
T30 Tuomas Antinp	Tertti Aarno T779 / T30 jälk	(valokuva) Tuomas Paa:n perhe T30	1979	4	15
T30 & T33 & Streng Hanna	(kuvasivu)	Kivennapa, kirkonmäki, Tuomas (T30) ja Antti (T33) Ant	1983	7	9
T30 /202 Maria Tuomaantr	Tertti Aarno T779 / T30 jälk	Sydänheimon perheiden vaiheita	1989	13	12
T426 Emmi Valmu	Ristolainen Pirkko T748tr	Sattuipa kerran kesällä -96	1997	22	29
T32 Pietari Antinp jälkel	Paa Reino Johanneksenp T83	Pietarin jälkeläisten sukukokous 1921 Kanneljälvellä	1977	3	14
T32 & T34 puolisoineen	(kuvasivu)	Kivennapa, kirkonmäki, hautapatsas, Pietari, Adam	1983	7	8
T32 Pietari Antinp kauppa	Pimiä J.A. (1885)	Suuriruhtinaat käymässä Kivennavalla (17.5.1885)	1991	15	21
T32 Maria s Kääpä	Paa Oma-Martti Mikonp T101/58	Maria Paavolainen os Kääpä 21.2.1847-5.12.1906	1992	16	9
T33 Antti Antinp	Paa Oma-Martti Mikonp T101/58	Muistelma Terijoan Antin kauppapuodista	1972	1	8
T33 Antti Antinp		"Terijoan Antti"	1979	4	2
T34 Aatami Antinp	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Kenen Katri Paavolaisen hautakivi?	1992	16	7
T36 Matti Antinp	Paa Matti Antinp T 36	Jouluna	1977	3	4
T36 Matti Antinp jälkel	(valokuva)	Matti Antinp Paa T36 perheineen 1927	1977	3	20
T36 Matti Antinp	Vartola s Paa Lahja T289	Matti Monitoimiseksi muistelee Lahja Vartola isäänsä	1982	6	5
T36 Matti Antinp lapsia	(valokuva)	hautakivi Viipurin Sorvalin hautuumaalla	1991	15	22
T38 Johannes Antinp (Kultala)	Paa Erna s Kokkonen T494 (T62)	Paavolaisten suvun ensimmäinen sukukokous 29.6.1936	1983	7	5
T39 Antti Antinp	(kuvasivu)	henkilökuvia	1984	8	12
T55 & T437	(valokuvia)	Pekka Matinp Paa T55 ja puoliso T437 (Valmun perhek)	1986	10	19
T48, 49, 50, 51 ym	Hoppania Väinö T741	Paavolaisten suvun Joutselän haara (jatkoa n:sta 7)	1984	8	8
T48 Joosef Heikinp perhe	Paa Tuomas (T62) / Oma-Martti	Joulu Joutselän Paavolaisilla (T48)	1991	15	24
T49 jälkeläisiä	(valokuvia)	Äitienpäivä 1938; Helena Paa s Hiilisen (T342/49) jälkeläi	1986	10	18
T51/T419	Bister Aili T419/ T51	Muisteluita Joutselästä ja Lintulasta	1987	11	9
T52.(429) T77, 127,557	(kuvasivu)	kaksi useamman polven kuvaa	1984	8	13
T55 perhe, Emmin muist	Valmu s Paa Emmi T426 (T55)	Muistelmia v:sta 1918 alkaen (Pekka Matinp T55 perhe)	1996	20	1
T57 Pekka Pietp	Paa Jaakko Erkinp T84	Pekka Paavolainen valtiopäivillä	1991	15	27
Öyry (Paa) Juhana, Mait Juhana	Paa Oma-Martti Mikonp T101/58	Muistelmia: Anna Maria Mikontr Paa s Pimiä T58/T468	1974	2	7
T58/T469 Maritta Mikontr Paa		Maritta Paavolainen 85 vuotta	1987	11	4
T59 Johannes Pietp Paa	Paa Reino Johanneksenp T83	Kivennavan Metsola (myös Toivola ja Tuulela)	1977	3	8
T59 Johannes Pietp Paa	Paa Maj-Lis s Merisuo T605 (T83)	Tapahui kerran Karjalassa... Jänisjahti	1997	22	26
T60 Erkki Pietp	(valokuvia)	Erkki Paa (T60) äiteineen; Vienolan nurkkaus	1987	11	15
T60 Erkki Pietp	Paa Jaakko Erkinp T84	Erkki Paavolainen 1890-1960 (T60)	1990	14	3
T60 Erkki Pietp	Hämäläinen (Paa) Maire	Lasten muistoja Erkki-sedästä	1990	14	28
T60 Erkki Pietp	Paa Maritta Mikontr (T469/58)	Lasten muistoja Erkki-sedästä	1990	14	28
T60 Erkki Pietp	Paa Reino Johanneksenp T83	Lasten muistoja Erkki-sedästä	1990	14	29
T60 Erkki Pietp	Pimiä-Sysio Ilta T233/T219/T32	Muistelmia Erkki-enosta	1990	14	32
T60 Erkki Pietp	Veltheim s Paa Katri T483 (T60)	Muistikuvia	1990	14	25
T62 Johannes Mikonp	(valokuva)	Johannes V Paa	1974	2	2
T62 Johannes Mikonp		Johannes Paavolainen kuollut (T62)	1992	16	2
T67 Vihtori	(valokuvia)	Vihtori Johp. Paa T67 ja jälkipolvia Elvi, Rauno 4 polvea	1985	9	13
T67 Vihtorin perhe	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Erään perheen kohtalo	1990	14	35
T68 Johannes Joosepinp Paa	Paa Toivo Johp T86	Kohtalon kolhuja	1974	2	12
T69 Tuomas Josefinp	Paa Oma-Martti Mikonp T101/58	Haastatteluja (Joulutavoista Kivennavalla)	1972	1	7
T69 Tuomas Josefinp	Paa Jussi Tuomaanp T90	Sukuaatteesta asiaa	1972	1	11
T69 Tuomas Josefinp jälkel	(valokuva)	Tuomas Josefinp Paa T69 perheineen 1940-luv	1977	3	20
T72/49		Palkintopokaalin tarina (Viipurin Reippaat)	1986	10	21

T73 Väinö Paan perhe	(valokuva)	puheenjohtajan nuija lahj, Emma ja Väinö Martinp PaaT	1984	8	11
T73 Väinö Paan perhe	Paa Tiina Matintr T547 (T73)	Kivennavalta Kokkolaan (Väinö T73)	1993	17	4
T77 ja T78 jälkeläisiä paljon	Paa Annikki Laurintr T561	Perhealbumista (Lauri ja Kaarlo Antinp jälkeläisiä)	1995	19	29
T78	Paa Lauri Antinp T 78	Muistelmia Tirttulän sukuhaarasta ja Kivennavan Vienol:	1972	1	2
T78 Lauri Antinp.	Paa Jaakko Erkinp T84	Lauri Paavolainen	1985	9	3
T 78 Lauri Paa	Paa Annikki Laurintr T561	Outo kirje Hauhon Laurin postilaatikossa	1992	16	29
T78 Lauri Antinp.	Paa Lauri Antinp T 78	Otteita Älläpeen päiväkirjasta 1944	1997	22	20
T78 Lauri Antinp.	Paa Lauri Antinp T 78	Viimeisestä lähdestä Kivennavalta 1944	1997	22	15
T78 Lauri Antinp. perhe	Paa Annikki Laurintr T561	Tirttula elää Hauhon Vitsiälässä	1998	23	46
T79 Lauri Pekanp perhe	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Marjan ja Laurin tarina (T79 & T571)	1985	9	18
T79 Lauri Pekanp ym	Paa Eero-Pekka T92	Kivennavan Vienolan vaiheista sotiemme aikana	1998	23	32
T80 Olavi Pekanp ja Martta	(valokuva)	"Shimmyä" Vienolassa, ja näytelmäkuva	1977	3	17
T80 Olavi Pekanp	Paa Jaakko Erkinp T84	Olavi Paavolainen (arvostelu M Kurjensaaren kirjasta)	1977	3	11
T80 Olavi Pekanp	Veltheim s Paa Katri T483 (T60)	Palmujen kuoleman talvena Vienolassa	1981	5	12
T80 Olavi Pekanp	Paa Paula Jaakont T492/84	Kirjallisuudentutkimusta Olavista T80	1986	10	23
T80 Olavi Pekanp	Paa Olavi Pekanp ("Olavi Lauri")	Olavi Lauri: "Kävely", runo	1988	12	12
T80 Olavi Pekanp	Karskela Sirkka	Olavi Paavolaisen äidin sukujuuret	1991	15	7
T80 Olavi Pekanp	Paa Olavi Pekanp T 80	"Keulakuvat" (runo)	1992	16	21
T80 Olavi Pekanp	Paa Jaakko Erkinp T84	"Olavi Paavolainen - keulakuva" kirjamainos	1992	16	20
T80 Olavi. Eino ja Martta		vanhoja valokuvia 2 ja postikortti Kivennavalta 1906	1993	17	8
T80 Olavi Pekanp	Paa Olavi Pekanp T 80	"Nuoruus" - runo Martalle hänen täyttäessään 17 v 1919	1999	24	37
T80, T60, T101	Paa Pentti Jaakonp T134	Linnamäki - näytelmä Joutselän taistelun ajoilta 1555-56	2000	25	42
T83 Reino Johp	Paa Reino Johanneksenp T83	Eräs jouluaatto	1977	3	2
T83 Reino Johp	Paa Reino Johanneksenp T83	Hullu-Jussi, sotäväki ja ilmapallot Kivennavalla	1977	3	9
T83 Reino Johp	Paa Reino Johanneksenp T83	Hajakuvia Kannaksen takaisinvaltausajalta v 1941	1984	8	2
T83 Reino Johp	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Sukulaiskortiston hoito uuteen vaiheeseen	1988	12	4
T83 Reino Johp	Paa Juhani Väinönp T 140	Kunniajäsen Reino Paavolainen (T83)	1993	17	1
T83 Reino Johp	Paa Matti Reinonp T133	Isäni muistolle, Reino Soini Paa T83 (1910-1998)	1998	23	3
T83 Reino Johp	Paa Maj-Lis s Merisuo T605 (T83)	Melkein munaton pääsiäinen	1999	24	31
T84 Jaakko Erkinp	Veltheim s Paa Katri T483 (T60)	50-vuotias veljeni Jaakko Paavolainen	1977	3	5
T84 Jaakko Erkinp	Paa Johannes V Mikonp T62	Onnitelupuhe Jaakko Paa:lle	1977	3	6
T84 Jaakko Erkinp	Paa Jaakko Erkinp T84	Sukuseurat nykyajassa: puheenjohtajan palsta	1988	12	2
T85 Eino Matinp	Paa Jaakko Erkinp T84	Jaalan Eino 70 vuotta	1981	5	5
T85 Eino Matinp	Paa Pentti Jaakonp T134	Jaalan kauppiasperhe - Paavolaisten esikoishaaraa	1998	23	26
T86 Toivo Johp	Paa Toivo Johp T86	Tekijän sana (piirroksia ja maalauksia)	1979	4	10
T86 Toivo Johp	Paa Toivo Johp T86	Minun lapsuudestani	1982	6	12
T86 Toivo Johp	Paa Toivo Johp T86	Heikö-Juosi poja-poja harrastukset	1983	7	7
T87 A Uolevi Tuomaanp	Paa Uolevi Tuomaanp T87	Kadonneet muistot (isovelji Hemmon kuolema)	1985	9	22
T87 A Uolevi Tuomaanp	Paa Uolevi Tuomaanp T87	Makslahti, "unohdettu Klondyke"	1985	9	23
T87 A Uolevi Tuomaanp	Paa Uolevi Tuomaanp T87	Kehdosta hautaan; Jäätynyt sydän (runoja)	1986	10	2
T87 A Uolevi Tuomaanp	Paa Uolevi Tuomaanp T87	Moraalle (runo)	1986	10	20
T87 A Uolevi Tuomaanp	Paa Uolevi Tuomaanp T87	Omistettu kaatuneille taistelulentäjille (runo)	1986	10	17
T87 A Uolevi Tuomaanp	Paa Uolevi Tuomaanp T87	Hermosodasta talvisotaan	1993	17	22
T92 Eero-Pekka Laurinp	Paa Eero-Pekka T92	Lintuharrastukseni	1992	16	22
T98 Uuno Einari Johp	Paa (Uuno) Einari T 98	Vanha merimies muistelee	1989	13	18
T101 ja T554(77)	(valokuvia)	suvun vanhimmat (Oma-Martti T101 ja Hulda T554(77))	1985	9	26
T101 Oma-Martti Mikonp		Tunnustusta kunniajäsenellemme (Oma-Martti Paa)	1985	9	2
T101 ja T231	(valokuvia)	M Uolevi Pimiä ja Oma-Martti Paa; kaksoisserkukset	1987	11	14
T101 Oma-Martti Mikonp	Paa Mikko T131	Oma Martti Paavolainen (T101) 1903-1995	1995	19	1
T101 Oma-Martti Mikonp	Paa Oma-Martti Mikonp T101/58	Runoja (toim Mikko Paa 131)	1997	22	30
T104 Kalervo Paa	(valokuvia)	Kalervon poikien (Jouni, Jari) perheitä	1995	19	28
T117 Rauno Vihtorinp	Paa Rauno Vihtorinp T117	Evakon laulu	1999	24	16
T117 Rauno Vihtorinp	Paa Rauno Vihtorinp T117	Sukuseuran johtokunta esittäytyy, puheenjohtaja	1999	24	32
T117 Rauno Vihtorinp	Paa Rauno Vihtorinp T117	Kannaksella	2000	25	6
T126 Tapio Laurinp	Paa Tapio Laurinp T126	Kihujuhlat Kivennavalla 31.7.1993	1994	18	43
T131 Mikko Einonp	Paa Mikko T131	Sukuseuran johtokunta esittäytyy	2000	25	50
T133 Matti Reinonp	Paa Matti Reinonp T133	Sukuseuran johtokunta esittäytyy	2000	25	50
T134 Pentti Jaakonp	(valokuvia)	näytelmä "Kevättä Viipurissa 1918" ja yleisöä	1989	13	8
T134 Pentti Jaakonp	Paa Pentti Jaakonp T134	Mitä tuli tehtyä? Tutkimusta 1960-luvun teatterista	1993	17	18
T134 Pentti Jaakonp	Paa Pentti Jaakonp T134	Sukuseuran johtokunta esittäytyy	2000	25	48
T139 Ilpo Väinönp	(valokuva)	Paa Ilpo (T139) ja poika Joonas	1983	7	15
T140 Juhani Väinönp	Paa Juhani Väinönp T 140	Sihteerin palsta	1997	22	36
T154 Eero Paa	Paa Annikki Laurintr T561	Marsalkan adressit ja valkoiset ristit (Eero Paa T154)	1997	22	12
T161 Ilkka Tapionp	Veltheim s Paa Katri T483 (T60)	kaksi laulavaa lasta, Anni-Pirite Vartola & Ilkka Paa	1977	3	7
T202 Mari Tuomaanp Paa. av Sydä	Tertti Aarno T779 / T30 jälk	Sukuhaaroja: Mari lähetetään Helsinkiin kouluun	1974	2	3
T219 (T32) Mari Pielt (Pimiä)	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Oskari Kaakonkalvo, laulaja (T216 /T32 jälk.)	1986	10	7
T219 (T32) Mari Pielt (Pimiä)		Esittelemme suvun vanhimman: Mari Pimiä T32/T219	1974	2	6
T219 (T32) Mari Pielt (Pimiä)	Veltheim s Paa Katri T483 (T60)	Mari Pimiä 1886-1984 (s Paavolainen)	1985	9	8
T219 (T32) Mari Pielt (Pimiä)	Pimiä-Sysio Ilta T233/T219/T32	Kapinallinen, värikäs äitini, Paavolaise pien Mar! (T219)	1996	20	8
T231 (T32) Mikko U Pimiä	Vaske s Pimiä Loulou T231tr (T36)	Merikarhun seikkailut	1981	5	15
T231 (T32) Mikko U & Esse	Paa Maj-Lis s Merisuo T605 (T83)	Tapautui sota-ajan Helsingissä	1984	8	14
T233 /T219 (T32)	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Ilta Pimiä 70v (T219/233 (T32))	1986	10	5
T251(T33) Tyyne Antint	Paa Jaakko Erkinp T84	Laulajatar suvussamme (Tyyne Tarho)	1981	5	8
T251(T33) Tyyne Antint		Tyyne Tarho 85 vuotta	1987	11	5

T289 (T36) Lahja Matint (Vartola)	Vartola s Paa Lahja T289 (T36)	Lasten suusta	1974	2	8
T289 (T36) Lahja Matint (Vartola)	Vartola s Paa Lahja T289 (T36)	Nyt herkkii hömpöittävästä / Viipuri Ieva	1974	2	9
T289 (T36) Lahja Matint (Vartola)	Vartola s Paa Lahja T289 (T36)	Mie käi kaupungis / Viipuri Ieva	1977	3	13
T289 (T36) Lahja Matint (Vartola)		Lahja Vartola s Paa 70 vuotta 9.2.1979	1979	4	6
T289 (T36) Lahja Matint (Vartola)	Paa Jaakko Erkinp T84	Lahja Vartola s Paa 75 vuotta	1984	8	20
T289 (T36) Lahja Matint (Vartola)	Vartola Kalle T289pk (T36)	Lahja Vartolan muistolle (1909-1996)	1997	22	1
T327 (T43) Sirkka Johtr (Ranta)		Luettelo Sirkka Rannan kuvauksen henkilöistä	1987	11	36
T327 (T43) Sirkka Johtr (Ranta)	Ranta Sirkka Johtr T327 (T43)	Sukukok Aulangolla 29.6.1986	1996	20	27
T327 (T43) Sirkka Johtr (Ranta)	Ranta Sirkka Johtr T327 (T43)	Eräs lapsuusmuisto ja runo "Suosammal"	1997	22	27
T375 (T49)		Mikko ja Aino Reponen (s Paa)	1984	8	23
T417 (T51)	(valokuvia)	Bisterien häät ym 1936	1985	9	12
T428 (T51) Raija Ailint (Valonen)	Valonen (s Bister) Raija T428	Sukuseuran johtokunta esittäytyy, varapuheenjohtaja	1999	24	33
T431pk Airi Anni Antintr	Ilonen-Teivonen Liisa	Jaakko Ilonen ja hänen elämäntyönsä - Ilosen puutyö	1999	24	22
T434 Jaakko Ilonen	Rantala Anna-Kaisa (s Ilonen)	Ilosten Iloinen matka Karjalaan	2000	25	47
T471(T59) Maire Johtr	Paa Jaakko Erkinp T84	Maire Hämäläinen s Paa, 75 vuotta	1984	8	20
T 483 (T60) Katri Erkintr	Veltheim s Paa Katri T483 (T60)	Muistelmia sukukokouksista: Paavolaisvaaraa (1936)	1996	20	16
T491(T84) Ritva s Peltonen	Paa Juhani Väinönp T 140	Sukuseuran sihteeri vaihtunut (Ritva Paa:n haastattelu)	1993	17	16
T491(T84) Ritva s Peltonen	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Lapsuus keskikaupungilla	1994	18	32
T492 (T84) Paula Jaakont	Paa Paula Jaakont T492/84	(runoja)	1979	4	8
T492 (T84) Paula Jaakont	Koskimäki s Paa Paula T492	"Tuttipullo blues" (runo)	1992	16	19
T541 (T73) Eeva Väinönt	Sundberg s Paa Eeva T541 (T73)	Sukuseuran johtokunta esittäytyy, sihteeri	1999	24	32
T554 (T77) Hulda s Ilonen	Ilonen Anneli T433	Hulda Paavolainen (s Ilonen) 100-vuotta T554	2000	25	4
T557 & T558 pojat. (T77) jälkel		perhealbumista (Lauri ja Kaarlo Antinp jälkeläisiä)	1996	20	32
T560 (T78 pso) Lempi s Kilpinen		(valokuva) 70 v Lempi Lahja Paa	1979	4	7
T560 (T78 pso) Lempi s Kilpinen	Taro Reijo	Lempi Paavolainen in memoriam (1908-97)	1998	23	1
T561 (T78) Annikki Laurintr	Paa Annikki Laurintr T561	Sukellus menneisyyteen (polviselkäläiset retkellä 1990)	1992	16	14
T561 (T78) Annikki Laurintr	Paa Annikki Laurintr T561	Minun kouluni (Polviselkä)	1993	17	10
T78 Laurin perhe	Paa Annikki Laurintr T561	Sotahevosemme Vilkas	1995	19	20
T561 (T78) Annikki Laurintr	Paa Annikki Laurintr T561	Sukukok kesällä 1956 (valokuva Jaala 1958)	1996	20	26
T567 (T78) Leena Laurint (Kivilä)	Kivilä s Paa Leena T567	Lapsuuden muisteloita (T77 & T78 perheet)	1999	24	18
T570/T567/T78 Pasi Leenanp	Paa Annikki Laurintr T561	Pasi Kivilä ripusti pelihynttyönsä naulaan (T570)	1995	19	25
T594 (T82) Inkeri Auliksentr	Nummelin s Paa Inkeri Auliksentr T	Kesäretki Sukukokous Kannaksella 1994	1996	20	30
T605 / T83		Maj-Lis Paavolainen 70 v	1987	11	6
T 605 (T83 pso) Maj-Lis s Merisuc	Paa Maj-Lis s Merisuc T605 (T83)	Ensimmäinen polkupyöräni (Tampereella)	1995	19	23
T627 (T90) Sara Jussint	Paa Paula Jaakont T492/84	Rauta-aika	1982	6	15
T627 (T90) Sara Jussint	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Sara ja Kari, näyttelijät (T627/90)	1986	10	13
T627 (T90) Sara Jussint	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Saran suuret roolit (T627/90) (av Heiskanen)	1991	15	15
T661 (T134 pso) Leena s Poitsalo	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Teatterin vaatturi (T661)	1991	15	18
T703 (T100) Erkki Martinp	Paa Erkki Martinp T703	Sukuseuran johtokunta esittäytyy, taloudenhoitaja	1999	24	34
T746 pk Pekka Kurenmaa	Kurenmaa Pekka T746pk	Summa (kuvaus paluumatkan pysähdyspaikasta)	1995	19	12
T746 (T197/T29) Arvi Kurenmaa	Kurenmaa Pekka T746pk	Arvi Kurenmaa talvisodassa 1939-40	1999	24	4
T746 (T197/T29) Arvi Kurenmaa	Kurenmaa Pekka T746pk	Arvi Kurenmaa jatkosodan alkuvaiheessa 1941	2000	25	14
T746 (T197/T29) Arvi Kurenmaa	Kurenmaa Pekka T746pk	Arvi Kurenmaa jatkosodassa 1943-	2000	25	24
T748 (T197/T29) Toini Karlsson	Ristolainen Pirkko T748tr	Tarinaa Tirttulän Pirtulista ja sen asukkaista	1985	9	14
T197 tr Maria Karlssonin lapset	Ristolainen Pirkko T748tr	Muistoa sukuseuran matkalta kesällä 1994	1995	19	9
T779 (T202/T30) Martti Sydänhei	Tertti Aarno T779 / T30 jälk	Martti Sydänheimo asevelvollisena Viipurissa 1919-20	1998	23	21
T883 / T20 tyttären.tr		Sukumme vanhin Hanna Lempinen 95 vuotta	1992	16	13
	Paa Oma-Martti Mikonp T101/58	Lääkkeitä eli lekasuja Kivennavalta	1972	1	9
	Paa Toivo Johp T86	Sihteerin näkökulmasta	1972	1	15
	Paa Johannes V Mikonp T62	Sukuseuran esimiehen sana	1972	1	1a
	(valokuva)	"Muistat sie viel..." Ensimmäinen sukukokous 1936	1974	2	14
	(valokuva)	Ryhmäkuva 1971 sukukokouksesta	1974	2	15
	Paa Johannes V Mikonp T62	Sukuseuran esimiehen sana	1974	2	1
	Paa Reino & Maj-Lis T83 & 605	Hyvä sukulainen (kehoitus kirjoittaa muistoja talteen)	1977	3	21
	Paa Johannes V Mikonp T62	Jälleen soivat joulun kellot	1977	3	1b
	Paa Johannes V Mikonp T62	Sukuseuran esimiehen sana	1977	3	1a
	Paa Paula Jaakont T492/84	Johtokunnan kuulumiset	1979	4	18
	Paa Reino & Maj-Lis T83 & 605	Paavolaisten sukuseuran arkiston uutisia	1979	4	17
	Paa Jaakko Erkinp T84	Puheenjohtajan palsta	1979	4	1
	Paa Paula Jaakont T492/84	Sukulaisneuvoston kokous Lahdessa 27.1.1979	1979	4	7
		Paavolaisten sukukokous uutisia	1981	5	16
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)		1981	5	1
		Paavolaisten sukuseura ry:n sukujuhla (kutsu)	1982	6	16
		(valokuvia Kangasalta)	1983	7	4
	Paa Reino Johanneksenp T83	Puheenjohtajan palsta	1983	7	3
		Kutsu Paavolaisten sukuseura ry:n sukujuhlaan 9.6.1984	1984	8	24
	Vartola Lahja T289 (T36)	Käytiin naapurissa kesällä 1979	1984	8	17
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	raportti Kangasalan sukukokouksesta	1985	9	27
	Paa Jaakko Erkinp T84	Seuramme tarkoituksesta	1986	10	3
		Tähdenvälejä	1986	10	25
		Johannes Paavolainen kunniajäseneksi	1987	11	6
	Ranta Sirkka Johtr T327 (T43)	Kesä; Tattaripelto (runoja)	1987	11	2
		kuolleita (E M Kokko, J Erkama (prof, kemisti)	1987	11	13
	Paa Jaakko Erkinp T84	Meillä on nyt arkistokin	1987	11	3

	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Sukukokous 28.-29.6.1986 (Aulanko)	1987	11	7
Vuottaan kylän asujaimisto	Ranta Sirkka Johtr T327 (T43)	Vuottaa, kotikylä	1987	11	23
	(valokuvia)	ja kuolintietoja	1988	12	14
	(valokuvia)	Kaikki kesäkuun alussa Messilään	1988	12	8
	(valokuvia)	Muotikuvia	1988	12	15
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Onko kiinnostusta - taitoa - intoa?	1988	12	6
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Sukuseuralle oma adressi	1988	12	7
	(valokuvia)		1988	12	13
	(valokuvia)		1988	12	17
		Johtokunnan toimintakertomus vuodelta 1987	1989	13	3
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Nuoret mukaan	1989	13	2
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Sukukokous Messilässä 1988 (4.-5.6.1988)	1989	13	6
	Aalto Lauri	"Karjalan nainen" (runo)	1990	14	34
		Kokouksutsu 2.6.1990 sukukokoukseen (Lahti Fellmanni)	1990	14	36
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Aarnesta Yrjöön, Paavolais-miesten etunimistä	1991	15	3
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Paperit Valtionarikstoon	1991	15	11
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Sukukokous ja -juhla Lahdessa 2.6.1990	1991	15	36
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Sukuseuran jäsenyydestä	1991	15	26
Ent. kivennapalaiset ry	Säynätjoki Lahja	Kivennavan Kirkkomäellä Juhannuksena 1991	1992	16	3
	(valokuva)	kutsu sukukokoukseen 1992 (Karjala-talossa)	1992	16	32
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	"minä (?), Eino Paa ja veljeni Iivari Sasulaisten pihalla"	1993	17	21
		Sukukokous Karjalatalossa Helsingissä	1993	17	13
		Sukukokous vuonna 1994 Kannaksella (ennakkomainos)	1993	17	26
		kaksi valokuvaa Kivennavan kirkonkelloista 1942	1994	18	6
	Paavilainen Lauri T645/T46)	Kaupankäyntiä Pietarissa	1994	18	24
		panoraamavalokuva Kaukolempiälän kylästä (1930-l)	1994	18	8
		Sirkka Karskela (s Leskinen) cv-tiedot ja perhekuvia	1994	18	37
	Paa Ritva s Peltonen T491 (T84)	Suuntana Terijoki... (Sukukokouksen aineistoa...)	1994	18	3
	Paa Juhani Väinönp T 140	Tarkennuksia s 4 oleviin matkatietoihin	1994	18	42
		Tähdenvälejä	1994	18	23
		Tähdenvälejä	1994	18	30
		Tähdenvälejä (T88 tr, Pirjo Paa)	1994	18	45
	Paa Annikki Laurintr T561	Hulda Paavolainen 95-vuotta	1995	19	30
	Paa Juhani Väinönp T 140	Sihteerin palsta & jouluevankeliumi	1995	19	32
	Paavilainen Lauri T645/T46)	Väestönsiirrot Suomessa viime sotien aikana	1995	19	14
		kutsu Karjala-talolle sukukok 1996 (60-vuotiskokous)	1996	20	33
	Valmu s Paa Emmi T426 (T55)	Sukukokous Hämeenlinnassa 1947	1996	20	21
		valokuva Sukukokouksesta Hgissä Klippanilla 1953	1996	20	25
		kutsu sukukokoukseen 1998 Hämeenkoskelle	1998	23	50
		tiedotuksia, Lauri Paa (T79) arkisto viety Kansallisark.	1998	23	49
	Paa Annikki Laurintr T561	Joonas auttoi miehen jäistä (Ilpon T139 poika)	1999	24	3
	Paa Pentti Jaakonp T134	Paa sukuseura ja ATK:n käyttö 2000-luvulle siirryttäessä	1999	24	49
	Sundberg s Paa Eeva T541 (T73)	Suvun perhetapahtumia	1999	24	36
		tiedotuksia	1999	24	51
	Sundberg s Paa Eeva T541 (T73)	sihteerin palsta	2000	25	53
		tiedotuksia, kutsu sukukokoukseen Terijoelle 2000	2000	25	55
	Paa Pentti Jaakonp T134	Toimitukselta	2000	25	3
		uusia tohtoreita, Leena (Ilkan T161 vaimo) Paa	2000	25	52

Sukusanoja ristiin rastiin

Vaakariveille:

1. Isoisä Länsi-Suomessa
 2. Aviomiehen sisar
 3. Mahdollisesti Paavolaisten kantaisä
 4. Kylä Kivennavalla
 5. Kulttuurikoti Kivennavalla
 6. Sisaren mies
 7. Esi-isämme
 8. Isoisä kivennapalaisittain
 9. Äitisi ja isäsi lapsi
 10. Tädin, sedän tai enon lapsia
 11. Sukukokous 2000 pidettiin siellä.
- Pystyriiville tulee tärkeä sana.**

Jos vastaanottajaa ei tavata,
pyydetään palauttamaan:
Anneli Ilonen,
Tuittulantie 300, 14700 Hauho

Mirja Palokoski T564

Joulupukin suku

Varhaisin tieto joulupukista löytyy 300-luvulta jKr. Tuolloin tunnettiin Pyhä Nikolaus, lasten ja merenkulkijain suojeluspyhimys. Nikolauksesta saatu mielikuva muuttui vuosisatojen kuluessa iättömäksi, kuolemattomaksi pitkäpartaiseksi vanhukseksi - **Joulupukiksi**. Hänen perheeseensä kuuluu tietysti muori ja lukuisa määrä tonttuja.

Anglosaksisessa maailmassa joulupukki asuu Pohjoisnavalla, samoin norjalaisten. Tanskalaislapset osoittavat kirjeet Grönlantiin, ruotsalaiset ”Lumimajaan” Ruotsin Lappiin. Suomen joulupukin ja -tonttujen asuinpaikka vakiintui v. 1927. Silloin Markus-setä (Markus Rautio radiossa) kertoi joulupukin muoreineen ja tonttuineen asustavan Korvatunturilla. Siellä hän asustaa yhä.

